

ALUMINIJ

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GLINICE
IN ALUMINIJA „BORIS KIDRIČ“ KIDRIČEVO

ŠTEVILKA 10

OKTOBER 1979

LETNIK XVII

Nič nas ne sme presenetiti

Priprave na akcijo NNNP so potekala domala že vso leto oziroma vse tja do tistega dne, ko je akcija NNNP doživela svoj višek in sicer v soboto 29. in nedeljo 30. septembra 1979. Tudi domala vsi delavci iz naše delovne organizacije so se v teh dveh dneh aktivno vključili v to vseslovensko akcijo NNNP. Mnogi so v njej sodelovali neposredno v sami delovni organizaciji, nekateri pa tudi v okviru krajevnih skupnosti. Akcija NNNP je bila temeljit preizkus — največji doslej, koliko smo sposobni hitro ter učinkovito ukrepati v primeru nevarnosti ob morebitni nenadni agresiji na našo do-

movino, v primeru hudih elementarnih nesreč in podobnem.

Vse priprave skozi vse mesece v letu 1979 so bile temeljite in dobro planirane. Namen vseslovenske akcije pa je bil, da

prav v teh dveh dneh ugotovimo kako smo se pripravili in kaj smo sploh v tej smeri naredili.

Napočila je sobota 29. septembra 1979. Že zelo zgodaj zjutraj je stekla naša akcija, ko so kurirji

s pozivi pohiteli na vse strani ter poklicali člane civilne zaščite, narodne zaščite ter druge delavce, medtem ko so člani teritorialne obrambe tako že imeli redne pozive kje se morajo javiti ta dan. Na pozivih označena zborna mesta so zelo disciplinirano prihajali vsi, ko so prejeli pozive. Ko smo o tem poprosili za mnenje tovariša ing. Stanka Debeljaka, ki je načelnik štaba civilne zaščite v naši DO je dejal, da je izredno zadovoljen z akcijo, saj so poklicali zelo disciplinirano prihajali na zborna mesta in vse je bilo nared ob pravem času. Po konkretnem raz-

(Nadaljevanje na 2. str.)

IZ VSEBINE:

- Aktivnost OO ZK — volilna konferenca TOZD vzdrževanje, str. 4
- TOZD livarna Trbovlje, preteklo delo in pogled naprej, str. 6
- Skromno delovanje članov delegacij, str. 7
- Analiza razvojnih možnosti in usmeritve razvoja socialnega skrbstva v občini Ptuj v razdobju 1981—1985, str. 8

Franjo Gnilšek

Delavski svet je 24. 9. 1979 na predlog družbenopolitičnih organizacij TGA in občine Ptuj imenoval za vršilca dolžnosti glavnega direktorja Franja Gnilška, diplomiranega inženirja kemije, do sedaj predsednika Izvršnega sveta skupščine občine Ptuj.

Odprimo osebno mapo tovariša Gnilška in preberimo nekaj uradnih podatkov. Rojen je bil v Slatini pri Cirkulanah. Po končani srednji šoli se je vpisal za rudarstvo, metalurgijo in kemijsko tehnologijo, oddelek za kemijo, kjer je 1959. leta diplomiral. Bil je štipendist TGA in takoj po diplomi se je tu tudi zaposlil. Najprej je bil vodja raziskovalnih del v laboratoriju I. (od 1. 8. 59), nato vodja laboratorija I., skoraj leto dni vodja PE laboratorija Glinice. Vodja laboratorijev je bil od 1. 1. 1965 in do 18. 12. 1971, ko je prevzel dela pomočnika generalnega direktorja tehničnega sektorja. Od 3. 5. 1974. leta je bil predsednik IS SO Ptuj.

Po petih letih se vrača v TGA in prosili smo ga, da nam pove nekaj besed o svojih občutkih, željah in svojem dosedanjem delu.

(Nadaljevanje na 2. str.)

Odstranjevanje neaktiviranega projektila. Foto: Mohorič

Milan Krajnik, dosedanji glavni direktor TGA, odhaja na drugo delovno dolžnost

V navadi je, da si ob slovesu sežemo v roke, rečemo kakšno besedo v zahvalo in se razidemo kot prijatelji z željo, da bi se še velikokrat srečali. Prav je, da to storimo tudi takrat, ko iz naše delovne sredine odhaja direktor.

Tovariš Krajnik je prišel v TGA pred osmimi leti, kot mlad strokovnjak, poln idealov in se kaj kmalu srečal s trdo resničnostjo zelo odgovornega dela. Začetna leta so bila leta velikih kriznih

situacij v aluminijški industriji pri nas in v svetu. To so bila leta velikih energetskih kriz, izklopov, redukcij, leta ustanavljanja tozdov in uveljavljanja zakona o združenem delu. V tem osemletnem obdobju so bile postavljene osnove srednjeročnega plana in v končni fazi je tudi izdelava dolgoročnega programa razvoja. Naša delovna organizacija si je ponovno pridobila nacionalni status, ki se kaže v družbenem dogovoru o nadaljnji moder-

nizaciji in razvoju proizvodnje aluminija v TGA.

Prav gotovo je tovariš Krajnik naredil vse kar je bilo v njegovih močeh, saj ga poznamo kot aktivnega družbenopolitičnega delavca v občinski konferenci, komiteju, na republiški ravni in interesnih skupnostih. Upravičeno lahko rečemo, da je pripravil dobre temelje, na katerih bo lahko gradilo tudi novo vodstvo, seveda s pomočjo vseh zaposlenih v TGA.

Nič nas ne sme presenetiti

(Nadaljevanje s 1. strani) poredu vseh enot so se le-te usmerile na svoja mesta in s tem je dejansko bilo pripravljeno vse za pričetek vaje, ki je tekla po že vnaprej izdelanem programu.

Čeprav je ta dan kot za nalašč deževalo, pa to niti malo ni motilo vseh tistih, ki so v akciji sodelovali saj so vsi dosledno in odgovorno opravljali svoje naloge. Točno ob napovedani uri so priletela letala Aero kluba Ptuj ter kot je bilo predvideno bombardirala obrat kalcinacije ter stavbo komandnega prostora dekantacije v glinici. Takoj po končanem napadu so stopile v akcijo vse enote in sicer so enote za reševanje takoj pričele odstranjevati ruševine in tako omogočile članom ostalih ekip, da so pričele z reševanjem ponesrečencev, gašenjem požar-

rov ter dekontaminacijo zemljišč.

Zares je teklo vse po zastavljenem programu in nič nas ni presenetilo tudi to ne, da je bil načelnik štaba civilne zaštite zadovoljen s samim potekom vaje kar se je jasno odražalo tudi iz njegovega vedrega obraza. Seveda pa je ob tem tudi nekatere pripombe, saj je bilo tudi nekaj manjših spodrsrljajev, ki pa niti malo niso zmanjšali samega uspeha vaje, ki je resnično v celoti stekla kot je bilo potrebno. Zato je tov. ing. Stane Debeljak kot najbolj odgovoren za izjave dejal, da je z vajo in celotnim potekom akcije zelo zadovoljen, da pa nekateri spodrsrljaji nekaterih enot, niso bistveno vplivali na samo akcijo.

Prihodnje leto bo potrebno nekaterim akcijam posvetiti še več pozornosti.

Kajti to je bil tudi namen in cilj vaje, da vidimo in ugotovimo, kaj je potrebno še izboljšati in popraviti. Tudi v KS Kidričevu je akcija v celoti uspešna proti vsem pričakovanjem. V KS se je akcije aktivno udeležilo oz. je v njej sodelovalo 1723 članov od teh iz OZD 622, mladih je bilo 218 od teh pa kar 128 žensk. Skratka vse je potekalo po načrtu, čeprav so nekatere prehodne analize samih priprav kazale na to, da ponekod le nismo tako pripravljeni, kot bi morili biti. Toda konec je bil uspešen — to pa pomeni, da nas zares ni nič presenetilo (razen vremena seveda).

Prihodnje leto bomo skušali odpraviti še tiste manjše napake, ki so bile letos prisotne.

France Meško

Franjo Gnilšek

(Nadaljevanje s 1. strani)

»Moj odhod iz TGA ni bil odraz lastnih želja, to je bil odziv na potrebe v občini kot družbenopolitični skupnosti, ko so se po sprejetju nove ustave oblikovali pri skupščinah občin Izvršni sveti. 14-letno delo v delovni organizaciji, ki je bilo do tega trenutka moje edino delovno mesto, je bila gotovo vez, ki je ni bilo lahko prekiniti. Moj povratek v TGA, gledano z vidika dolgoletnega dela v tej delovni organizaciji, bi lahko rekel, da je povratek v domačo hišo. Poudariti pa želim, da se je to zgodilo nepričakovano, sredi zastavljenih nalog in izvajanja nekaterih zelo pomembnih aktivnosti

IS, ki pomeni do neke mere prekinitev v kontinuiteti dela v mojih zamislih od konca mandata IS. Pričakujem, da bo z angažiranjem vseh članov IS, drugih organov skupščine in družbenopolitičnih organizacij skupščine, kljub temu izvršeno obsežno delo, ki izvršni svet še čaka, glede na njegovo odgovornost za družbenopolitično skupnost.

Začetek mojega dela v funkciji predsednika IS, v trenutku, ko se je IS oblikoval kot novi organ, je bilo zahtevno. Zlasti je bilo potrebno spremljati vsa družbena dogajanja in aktivnosti na vseh področjih družbenega življenja, to pa je zahtevalo veliko angažiranje in oseb-

no poglabljanje v široko problematiko. Priznati seveda moram, da je ta širina delovanja hkrati ponujala tudi veliko novih spoznanj in izkušenj, ki sem si jih pridobil pri delu v tej funkciji, bom seveda marsikdaj s pridom koristil. Človek pa nima nikoli dovolj znanja, zato vsak korak v novo pomeni bogatitev za človeka, zato upam, da se bo tudi v tej delovni sredi ni moje znanje oplajalo z znanjem drugih, da bi to skupno znanje lahko najbolje koristilo delovnim ljudem v TGA in Unialu. Pričakujem pa odkrito sodelovanje in to, da bo izražena podpora pri mojem imenovanju za v. d. direktorja s strani vseh, potrjena z delom.«

V. P.

Beseda urednika

Verjetno ste že sami opazili dragi bralci in sodelavci, da je septembrska številka našega glasila izšla na 16. straneh kar seveda pomeni, da več sestavkov naših sodelavcev ni bilo objavljenih, predvsem to velja za tiste sestavke, ki obsegajo preko 9 in celo 16 strani, čeprav smo se že nekoč dogovorili, da bi bili sestavki največ na štirih tipkanih straneh razen nekaterih izjem, ki so pomembne za kolektiv. Tudi v bodoče se takih sestavkov prav gotovo ne bo več objavljalo.

Danes vas želim predvsem seznaniti z nekaterimi spremembami ali novostmi, ki se pripravljajo v zvezi z nadaljnjo obliko in vsebino ter obsegom našega glasila. Ni mi potrebno poudarjati, da imamo pri nas že nekaj mesecev formirano službo za informativno dejavnost, ki jo uspešno vodi tovarišica Vera Peklar, o čemer sem vas že dvakrat obvestil. Ta služba je brez dvoma bila nujno potrebna in smo jo tudi dolgo čakali pa so predvsem zato tudi potrebne določene spremembe kar se mora odraziti v nadaljnjem delu te službe.

Ko smo pripravljali gradivo za 9. številko »Aluminija« nas je člane UO obvestil predsednik sveta za izdajanje glasila tov. Božo Glazer o nekaterih predstojajočih spremembah, ki so bile za UO v celoti sprejemljive, saj si vsi prizadevamo za to, da bi bila naša informativna dejavnost čim boljša, čimhitrejša ter seveda tudi kvalitetnejša in realna.

Kot odgovorni urednik sem dobil pismo tovariša Imreta Varju, ki je prav tako sam predlagal, da se naj obseg glasila zmanjša (kar je sedaj tudi urejeno), zanimal se je za stroške, ki nastanejo za eno številko in podobno o čemer bodo bralci tudi obveščeni. To je v redu. Ne strinjam pa se z nekaterimi njegovimi pripombami, ker so bile neizvedljive zato, ker ni bilo predlogov in mnenj, sam urednik pa tudi ni mogel nič storiti, niti ni sam za odgovoren. Sicer pa je že bilo o tem dovolj govora, zato je vsako nadaljnje poleniziranje, zakaj ni bilo urejeno to ali ono odveč. Prepričan sem, da se bodo zadeve v bodoče premaknile na bolje, vendar bomo morali sodelovati vsi in ne le nekaj članov UO ter skromna peščica sodelavcev — bodisi stalnih ali občasnih.

Torej, kot sem že uvodoma omenil se bi naj dosedanja oblika našega glasila v doglednem času (upam, da bo to kmalu) bistveno spremenila tako v obliki kot vsebini. S 1. decembrom prevzame celotno dejavnost informiranja in s tem tudi urejanja našega glasila že omenjena služba in tudi mesto odgovornega urednika oz. vsa ta dejavnost bo v okviru službe za informiranje. Zato že sedaj apeliram na vse dosedanje in bodoče sodelavce, da se z vsemi predlogi, pripombami ali vprašanji obračajo na to službo oz. konkretno na tovarišico Peklarjevo (zaenkrat tel. št. je 230 — sindikat) kjer bodo dobili vse ustrezne informacije za svoje delo. Seveda s tem ni rečeno, da se ne bi obračali tudi na ostale člane UO ter sveta, vendar je bolje da so zadeve okrog informativne dejavnosti na enem mestu in, da jih ureja tisti, ki je za to dejavnost v celoti tudi odgovoren.

Zasledili ste že v prejšnji številki, da sem že tudi osebno predlagal, da se čimprej spremeni nekaj določenih zadev okrog oblike še bolj pa vsebine glasila, ki je najpomembnejša komponenta obveščanja in, da se ukine tudi rubrika pod gornjim naslovom, ki je izhajala od dneva, ko sem prevzel to zahtevno in odgovorno dolžnost. Sam osebno sem že namreč smatral, da rubrika ni dosegla svojega namena in, da je bila resnično zgolj ponavljanje enih in istih zadev — samo prošnje za sodelovanje, za dajanje predlogov in pripomb — tudi kritičnih, saj bi tako imeli tudi boljše glasilo, žal pa je bilo vse zaman, razen malenkostnih izjem, ki pa niso kvalitetno obogatile glasila. Naj se torej ne jezijo tisti, ki jim ne bo vedno vse objavljeno, kajti če se že odločamo za spremembe, potem morajo biti le-te kvalitetne.

In če se borimo za čimmanjše stroške glasila, potem morajo biti sestavki kratki ter vsebinsko bogati in resničen odraz dela kolektiva. Upam, da je s tem povedano vse. Vsem, ki ste uporno sledili tej rubriki lepa hvala, v bodoče pa vas vabim še k tesnejšemu sodelovanju v okviru naše informativne službe!

Prisrčno pozdravljeni! Rubriko je urejal dosedanji odg. urednik

France MEŠKO

DAN MRTVIH

Dan mrtvih je. Pokopališče je eno samo polje cvetočih krizantem ter ostalih jesenskih cvetlic, ki kot znamenje življenja vztrajajo, kot da bi hotele povdariti, da tisti pod grudo ostajajo v naših srcih. In prav imajo. Med cvetjem se prižigajo, svetijo ter ugašajo svečke, kot simbol življenja in smrti. To pravo morje migljajočih lučk — kot človeška življenja so. Banalna primerjava! Toda vendar primerjava, ki ima kanček logike v sebi: na tisoče življenj se vsak dan prižge in prav tako ugasne. Dnevu mrtvih bi lahko mirno rekli tudi praznik življenja in minevanja. Saj takrat, ko stojimo ob grobovih tistih, ki jih ni več med nami — tako je zahteval nespremenljivi zakon življenja

— občutimo in si skušamo priklicati v spomin vso njihovo delo, ljubezen in žrtve, obenem pa se zrcalijo v teh premišljevanjih tudi naša dejanja, kot da bi nam dali mrtvi zrcalo pred obraz.

Svečke gorijo in ugašajo, kot naša življenja. Nekateri takoj ugasnejo, druge pa se nikoli niti ne prižgo. Tiste, ki jih je izbrala narava svetijo, toda, ko pride njihov čas tudi one ugasnejo. Da, vsi smo kot sveče!

Nekateri gorijo z močnim plamenom in trajajo nekaj časa, plamen drugih pa je spet slaboten in umirajoč. Ko se izteka naše kratko življenje ugaša tudi naša svečka, ki pa spet zagori na našem grobu vsakega prvega novembra, ko se vsi spominjamo vseh

tistih, ki so jim bili v življenju najdražji.

Spominjamo se vseh tistih borcev za našo svobodo, ki so darovali življenja za to, da mi lahko uživamo resnično svobodo. In ko tako na pokopališčih opazujemo znane in neznane obraze, opazimo tudi drseče korake ženice, ki ustavi svoj tihi korak ob grobnici herojev in jim poda zadnjo čast — morda je med njimi tudi njen sin. In prav na to je ona ponosna. Starka je to, oblečena v črnino. Zgarane so njene roke, njen obraz je zguban in v njenih gubah se zrcali življenje in trpljenje. Trpljenje, ki ga je starkin obraz vrezalo življenje. Starka odpre s tresočimi rokami oguljeno črno torbico in iz nje vzame štiri svečke ter jih prižge in položi

na grob. Da, na partizanski grob v katerem počivajo tudi njenemu sinu podobni heroji, ki so darovali oziroma žrtvovali svoja življenja in morda njihove matere in svojci ne vedo kje počivajo njihovi posmrtni ostanki, vendar je tu naša stara ženica. Poleg nje moramo biti tudi mi. Mi vsi, ki smo dolžni našim herojem mnogo, česar pa jim drugače ne moremo izraziti kot s šopkom cvetja in svečko na grobovih.

Spomin na trpeče minule dni ne bo nikoli ugasnil. Čuvali bomo tisto za kar so darovali življenja in vedno gojili čustva do naših staršev, ki so nam dali življenje, ki bo tudi sčasoma ugasnilo, kot ugašajo svečke na grobovih naših najdražjih! Večna slava vsem in

Tudi letos bomo prižgali svečke. Foto: K. Zorec

miren počitek!

Franc Meško

„Nič nas ne sme presenetiti“ v TGA v sliki

Odstranjevanje ruševin. Foto: Mohorič

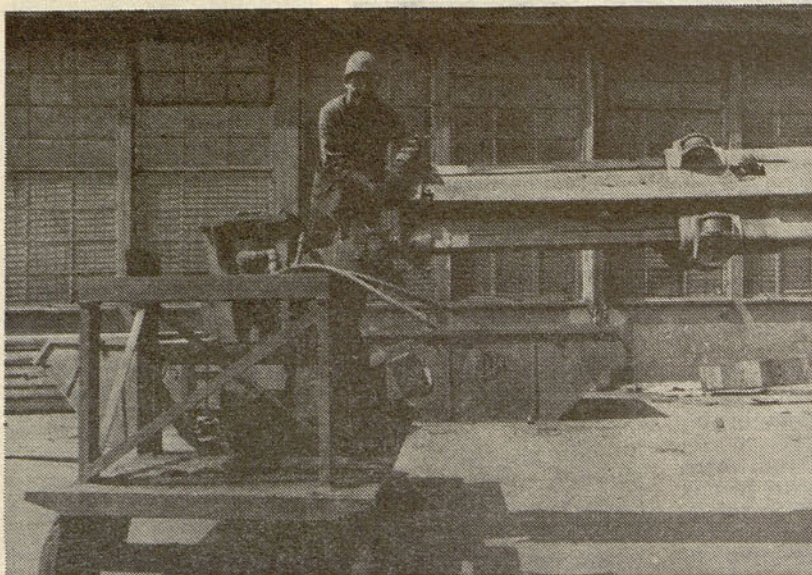
Gašenje. Foto: Mohorič

Napad. Foto: Mohorič

Po alarmu v zaklonišče. Foto: Mohorič

Popravilo

Iz strojne delavnice

Aktivnost OOKK - volilna konferenca TOZD vzdrževanje

Osnovne organizacije zveze komunistov po TOZD in DSSS so svojo aktivnost sklenile z volilnimi konferencami, kjer so po dveletni mandatni dobi, pregledale minulo delo.

OOKK TOZD vzdrževanje je opravila volilno konferenco v ponedeljek 8. 10. 1979. Na tej so, razen članov OOKK, sodelovali še povabljeni predstavniki OK ZKS Ptuj, samoupravnih organov TOZD, poslovodni organ TOZD ter sekretar OOKK TOZD kontrola kvalitete.

V dnevnem redu je glavno vsebino in namen sestanka predstavljalo poročilo sekretarja sekretariata OOKK, ki je bilo tudi osnova za nadaljno razpravo. V poročilu je bilo povedano, da OOKKS TOZD vzdrževanje šteje trenutno 32 članov od 500 zaposlenih in da je bila povprečna udeležba, na minulih 21. rednih in 10. izrednih sestankih, 22 čla-

nov na sestanek. OOKK TOZD se je ukvarjala z vprašanji vsklajevanja samoupravnih aktov z Zakonom o združenem delu in Ustavo, izdelavo internih normativnih aktov, spoznavanju študije Edvarda Kardelja, predkongresnimi dokumenti, izdelavo poslovnika OOKK, zbiranju sredstev za gradnjo objekta politične šole v Kumrovcu, kadrovanja v OOKK, vključitev v akcijo NNNP...

Naloge zadane na OOKK, so bile večinoma realizirane, prav tako zadolžitve s strani občinske konference oz. komiteja. Idejnopolitična usposobljenost in izobraženost je na zadovoljivi ravni, čeprav je še potrebno določeno število članov idejnopolitično izobraževati, ne glede na njihovo strokovnostno stopnjo izobrazbe. Za to je izdelan konkreten program izobraževanja, kjer bo vključena večina članov

Dekontaminacija terena. Foto: Mohorič

OOKK.

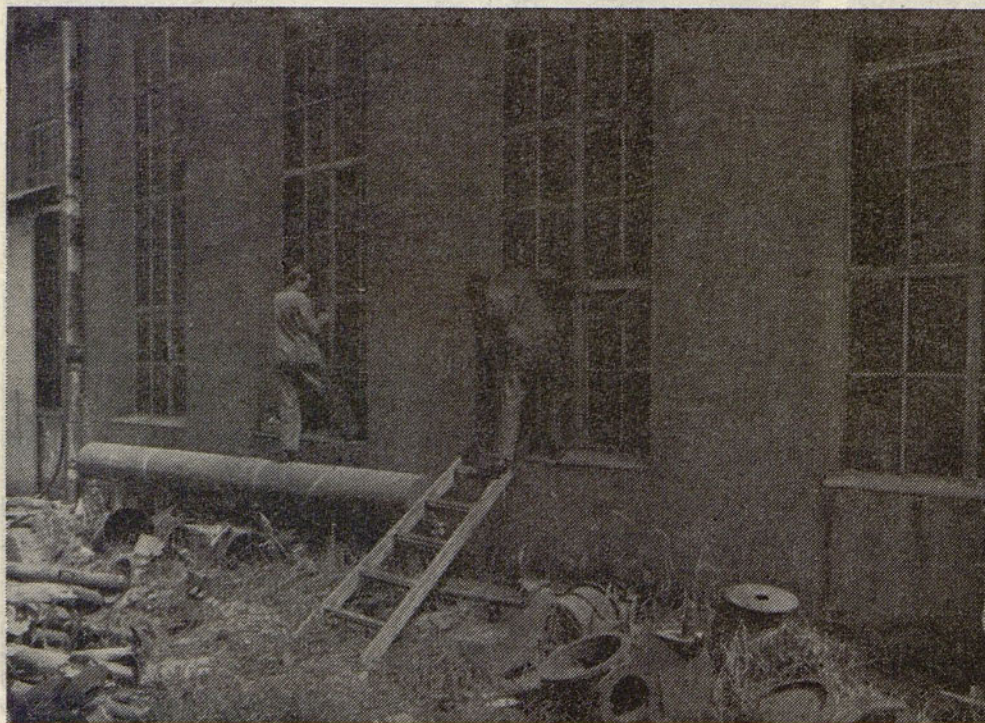
Analiza, ki je bila izdelana pred 3. meseci, nam kaže, da več kot 90% vseh članov sodeluje s konkretnimi zadolžitvami ali funkcijami v samoupravnih organih TOZD, OZD, SOZD ali KS ter v DPO in društvih. Najmanj pri tem pa smo lahko zadovoljni z aktivnostjo delegatov delegacij v interesnih skupnostih in aktivnostjo članov ZK v mladinski organizaciji.

Povezanost OOKK z občinsko konferenco in komitejem je dobra — redno tečejo posveti sekretarjev OOKK, člani komiteja sodelujejo z OO, enako člani občinske konference. OOKK TOZD ima vpliv in uživa ugled v svoji sredini, čeprav je bilo ob določenih momentih tega premalo. Krivec za to je članstvo OOKK, saj so nekateri člani negirali svoja lastna stališča ali jih premalo zagovarjali. So pa tudi člani, ki se opozicijsko obnašajo, na sestankih so celo glavni, v svoji sredini pa prav

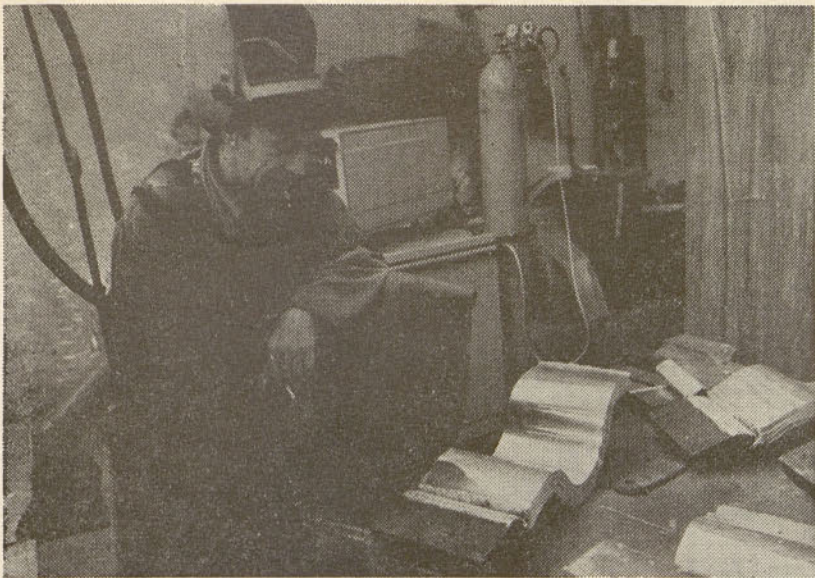
malo naredijo v smeri sklepov OOKK. Povezava med OOKK in sindikalno organizacijo je zadovoljiva, saj sta obe bili nosilec vseh akcij v TOZD. Ta ocena pa v taki meri ne velja za mladinsko organizacijo v TOZD, ki jo je treba močnejše aktivirati. Način sodelovanja OOKK s samoupravnimi organi je potrebno dograbiti in izpopolnjevati, predvsem v širini delovanja.

Povezanost OOKK z ostalimi OOKK v TGA ni na zadovoljivi ravni akcijske enotnosti pri reševanju skupnih problemov. Verjetno bo treba spremeniti, dopolniti ali izpolniti metode dela; ne smemo se ukvarjati sami s seboj v TGA, temveč moramo preiti na vsebinsko reševanje problemov. Nujno je potrebno izpopolniti metodologijo dogovarjanja z jasnim izpostavljanjem odgovornosti za vsak poskus nespoštovanja skupnih dogovorov.

(Nadaljevanje na 5. str.)

Popravilo

Varilec

Klešče

Aktivnost OOKK - volilna konferenca TOZD vzdrževanje

(Nadaljevanje s 4. strani)

OOKK je potrebno številčno in kadrovsko ojačati, saj je v zadnjem času na račun fluktuacije in premajhnega vključevanja mladih, ta zmanjšana. Sodelovanje med OOKK in vodstvom TOZD je na zadovoljivi ravni — v bodoče bi to bilo lahko boljše, bolj redno in organizirano. Zelo malo je članov ZK iz vrst vodilne — vodstvene strukture, kar se še posebej odraža pri vodenju določenih akcij. Nekateri vodilno-vodstveni delavci se ne čuti-jo odgovorni za izpeljavo samoupravnih in političnih akcij v TOZD — v bodoče se mora bolj izpostaviti njihova odgovornost in se jih usmerja v skupno delovanje.

V oceni samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in razmer v TOZD Vzdrževanje je poudarjeno, da je potrebno spoštovati lastne samoupravne akte in odločitve ter usmeritvi naporov v smer vsebinskega reševanja lastnih in skupnih problemov. Z ozirom na obseg in naravo dela ter ostale zakonske norme in število problemov, pogojenih s številom zaposlenih, bi bilo potrebno razmisliti o reorganizaciji sedanje TOZD v več TOZD.

Izvrševanje in doseganje planskih normativov teče po planu z določenimi odstopanji. Vidne rezultate smo dosegli na doseganju plana obnove el. celic. Za odstopanje je kriva močna fluktuacija delavcev in neenakomerno dajanje planiranih strojev v obnovo. Opazna je tudi problematika preskrbe z materialom in rezervnimi deli. Pri planu je potrebno posebej opozoriti na negativno prakso v TOZD in DO, da se letni plan sprejema s polletno zamudo, kar pomeni, da

zaradi formalnosti, da bi zadostil zakonu.

Pri organizaciji vzdrževanja je opazna problematika s katero se dnevno ukvarjajo strokovne službe TOZD — doseči moramo vidnejše rezultate, čeprav je dejstvo, da so obremenjene tudi s problematiko za katero imamo skupne službe TGA.

Delovna in tehnološka

spevka v skupnem prihodku niso realne, kar se pokaže kot hudi problem ob sprejemanju zaključnih računov.

V odnosih med TOZD se čuti pomanjkanje pravih metod dogovarjanja in pripravljenosti za dogovarjanje — ti odnosi včasih dosežejo tako stopnjo, da ni več normalnih pogojev za delo vseh nas.

Jasno je, da z neenotnostjo ni napredka in nam v TGA preostane samo ena pot — da se združimo, da gremo po združeni poti. Pri kadrovski politiki je prišlo, radi premajhnega razvoja DO, slabih OD, slabih medsebojnih odnosov, neizvesnosti okrog investicij in možnostjo zaposlitve v ptujski občini, do močnega porasta fluktuacije kar bo imelo vidne posledice.

Na področju varnosti in družbene samozaščite izpolnujemo naloge po zastavljenem programu, delež pri vaji NNNP 79 je s strani TOZD Vzdrževanje viden. Ne moremo pa biti zadovoljni z osebo varnostjo delavcev na delokrogih, kjer delovni pogoji močno vplivajo na zdravstveno stanje zaposlenih.

Informiranost v TOZD in TGA je z uvedbo NOVIC kot dela našega to-

varniškega glasila Aluminij dosegla večjo vrednost, saj vsi zaposleni dobijo novice, ki so stare nekaj dni ali pa celo samo dan, dva. Premajhna pa je informiranost s strani delegatov, posebej še povratne informacije.

Po poročilih se je razvila živahna diskusija, kjer so vsi navzoči pozitivno ocenili poročilo o pretekli mandatni dobi, s svojimi prispevki pa konstruktivno vplivali na točnost in pravilnost informacij. Kot zaključek je potrebno poudariti, da so člani OOKK TOZD Vzdrževanje samokritično ocenili prehojeno pot, kjer je potrebno izpostaviti mesto OOKK v TOZD, probleme v TGA in SOZD ter sprejeti smernice za bodoče akcijsko delo, ki ga bo vodil novoizvoljeni sekretariat OOKK TOZD.

V. M.

Delavci in družbenopolitične organizacije Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevu.

Milan Krajnik, glavni direktor.

Dragi tovariši!

Lepo se zahvaljujem za čestitke, ki ste mi jih izrekli ob mojem življenjskem jubileju. Tovariško vas pozdravljam

Zdenka Kidrič

Ljubljana, 29. 9. 1979

disciplina ter produktivnost morajo doseči višji nivo. Vse premalo spoštujemo pripravljene tehnološke operativne programe. Z uvedbo premakljivega delovnega časa nismo preveč pridobili, ker še večina zaposlenih ne upošteva organizacijskega predpisa o evidenci prisotnih na delu.

Pri razvoju in investicijah TOZD, kljub vsakoletnim programom in planom, nismo dosegli vidnejših rezultatov; delno je to radi vsakoletnega čakanja na rekonstrukcijo elektrolize A, delno pa radi pomanjkanja finančnih sredstev TOZD. Dejstvo pa je, da bo potrebno čimprej razmisliti o sanaciji vseh delovnih prostorov, pa tudi o izgradnji novih za službe in vodstvo TOZD, kar bo vplivalo na večje učinke pri delu.

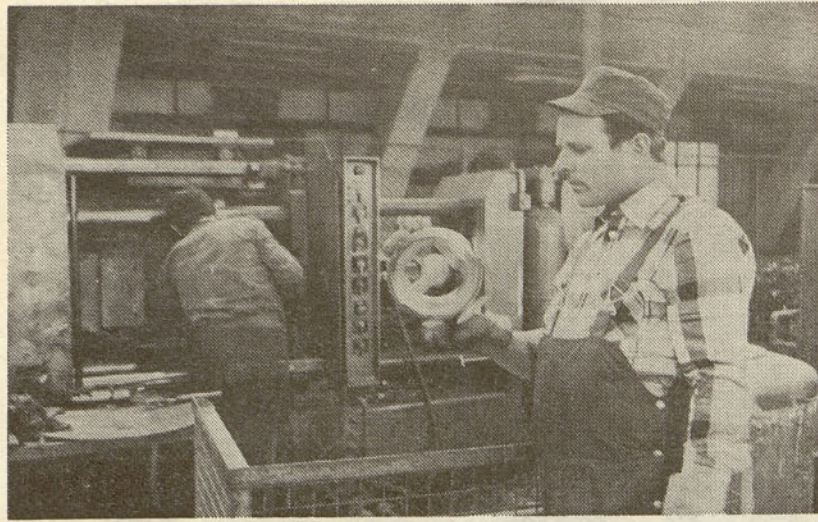
Dohodkovni odnosi v DO so na začetku poti. Praksa je pokazala, da osnove za ugotavljanje pri-

Viktor Brglez odhaja v pokoj

Čiščenje odlitkov. Foto: Mohorič

Kontrola odlitkov. Foto: Mohorič

TOZD livarna Trbovlje:

preteklo delo in pogled naprej-izpolnjevanje srednjeročnega programa

Do izteka srednjeročnega obdobja 1976-80, nas loči le še eno leto. Vsa področja našega gospodarskega in družbenega življenja se nahajajo v fazi pregledovanja in primerjanja rezultatov dela za petletno obdobje, ki se izteka ter ob načrtovanju in oblikovanju programov za naslednje petletno obdobje, ki je pred nami.

Livarna lahkinih barvnih kovin Trbovlje, ki dela in živi kot temeljna organizacija v delovni organizaciji TGA, od 1. januarja 1978 dalje, tudi sestavlja obračun dela in poslovanja za čas od leta 1976 do leta 1980, obenem pa pristopa k izdelavi osnov za poslovanje za naslednje petletno obdobje, od leta 1981 do leta 1985. Sedanja temeljna organizacija združenega dela livarna Trbovlje, je do združitve v delovno organizacijo Tovarno glinice in aluminija »Boris Kidrič« v Kidričevem, poslovala kot delovna enota v okviru TOZD industrijske proizvodnje, montaže in kooperacije v DO IBT Trbovlje. Kot delovna enota je imela opredeljen petletni razvojni program, ki je predvideval proizvodnjo livarsko očiščenih odlitkov v:

visokotlačni tehnologiji, nizkotlačni tehnologiji in v odlivanju v ročne kokile.

Podatki za nazaj nam kažejo, da je bil sproveden program odlivanja VT tehnologiji, programa odlivanja v nizkotlačni tehnologiji in ročnih kokilah pa nismo realizirali. Vzrok za to je pomanjkanje naravnih virov za nizkotlačno tehnologijo in pa specializacija v viskotlačni tehnologiji, zaradi česar tudi ni bilo prostih kapacitet za odlivanje v ročne kokile.

Za realen prikaz in primerjavo dosedanjega dela, so za delni obračun v nadaljevanju navedeni le podatki, ki se nanašajo na programirano VT litje in dosežke na tem področju.

Za prikaz preteklega dela, nam služijo le naslednji najbolj osnovni podatki:

Količinska proizvodnja v tonah

	1976	1977	1978	1979	1980
plan	700	700	800	900	900
realiz.	346	560	958	1247	1350
indeks	49	80	120	138	150

Vrednostna proizvodnja v tisoč din

	1976	1977	1978	1979	1980
plan	23.500	25.500	30.000	36.000	38.600
realizac.	17.548	34.835	60.130	93.870	102.000
indeks	75	137	200	261	264

Povprečno število zaposlenih — po spisku

	1976	1977	1978	1979	1980
plan	129	142	153	156	165
realizac.	127	129	147	168	186
indeks	98	91	96	108	113

Za leto 1979 so za realizacijo vzeti planski podatki, za leto 1980 pa je podana ocena.

Iz teh podatkov je nazorno prikazano, da se je obseg poslovanja v TOZD livarna v količinskem in vrednostnem pogledu, bistveno povečal po združitvi nekdanje delovne enote livarne z DO TGA Kidričevem.

Za celoten prikaz uspešnosti poslovanja TOZD livarne, so seveda navedeni podatki premalo. Kljub temu, da ni namen članka prikazati finančni del poslovanja livarne, tudi finančni podatki za leto 78 in 79 kažejo, da je livarna na poti celovite sanacije, kot je bila tudi z

integracijskim programom predvidena.

Tudi ob upoštevanju sedanjih in bodočih pomanjkljivosti in težav, pa nam podatki kažejo, da bo TOZD livarna v okviru DO TGA, po dolgoletnih težavah, prej ali slej, naposled vendarle prišla v obdobje normalne poslovne uspešnosti.

	1981	1982	1983	1984	1985
proizv. v tonah	1400	1600	1700	1700	1700
vrednost v tisoč din	106.000	121.000	130.000	130.000	130.000
štev. zaposl.	190	205	210	210	210

Proizvode livarne smo tudi že dosedaj v določenem obsegu izvažali na konvertibilno in klirinško področje. Obstoječe poslovne izvozne povezave in realno možnost razširitve le-teh omogočajo povečanje obsega izvoza, zaradi česar ocenjujemo, da bomo v obd. 1981-85 prodali na tuje tržišče odlitkov, ki bo predstavljala cca 15% obsega celotnega poslovanja. Ob analiziranju dosedanjega dela in proučevanju trga ter stroškovnih in cenovnih razmerij, smo v livarni prišli postopno do spoznanja, da samo proizvodnja in prodaja livarsko očiščenih odlitkov ne prinaša dovolj akumulacije, ki je potrebna za nadaljnji poslovni in ekonomsko-socialni razvoj. To spoznanje nam narekuje tako perspektivo poslovno programiranje, ki bo vsebovalo izdelavo končnih produktov, katerih osnova so alu-odlitki. V toku časa so se izoblikovali nekateri izdelki, za katere pa bo

potrebno še bolj podrobno proučiti, ne le možnosti izdelave, ampak tudi prodaje ali za cele sklope, ki jih potrebujejo drugi finalisti ali pa za končne izdelke, ki se preko trgovske mreže usmerjajo v veleprodajo ali maloprodajo. Delavci v livarni smatramo, da je dolgoročno gledano — programiranje sklopov in finalnih izdelkov življenjsko važno za naš nadaljnji razvoj. Ta program je možno zasnovati in ga tudi uresničiti le v okviru skupnega razvojnega koncepta z DO TGA.

Prepričani smo, da bomo s proizvodnjo in prodajo končnih izdelkov, imeli vsestransko korist v TOZD livarna Trbovlje in v celotni DO.

Viktorija Petauer

**„ALUMINIJ“
JE TVOJE GLASILO**

Skromno delovanje članov delegacij

Sam naslov prav gotovo pove o kakšni temi se bomo temeljiteje pogovorili, saj nam prav delegatski sistem v zadnjem času najbolj narekuje, da o njem spregovorimo nekaj več — seveda ne prav o delegatskem sistemu ampak boljše rečeno o delovanju članov delegacij, za katere (žal pretežno) ugotavljamo, da se ne vključujejo dovolj v organih za katere so bili kot delegati tudi izvoljeni.

Nikakor namreč ne smemo pozabiti dejstva in čiste resnice, da so izvoljeni delegati ali boljše rečeno člani delegacij dolžni, da se aktivno vključijo v svojem področju in seveda predvsem še to, da so dolžni svoje sodelavce predhodno obvestiti o vsebini prejete gradiva, se z njimi posvetovati ter nato skupno oblikovati takšna mnenja kakršne more član delegacije potem zastopati na forumu — organu v katerem je izvoljen oziroma v katerem deluje. Že na sami konferenci delegacije ali delegacij mora član delegacije posredovati tista mnenja in stališča o katerih se je predhodno dogovoril in katere so skupaj sprejeli.

To je še posebno važno zato, da pozneje izvoljen delegat mora oziroma je dolžan, da posreduje na seji skupščine in katero je bil izvoljen.

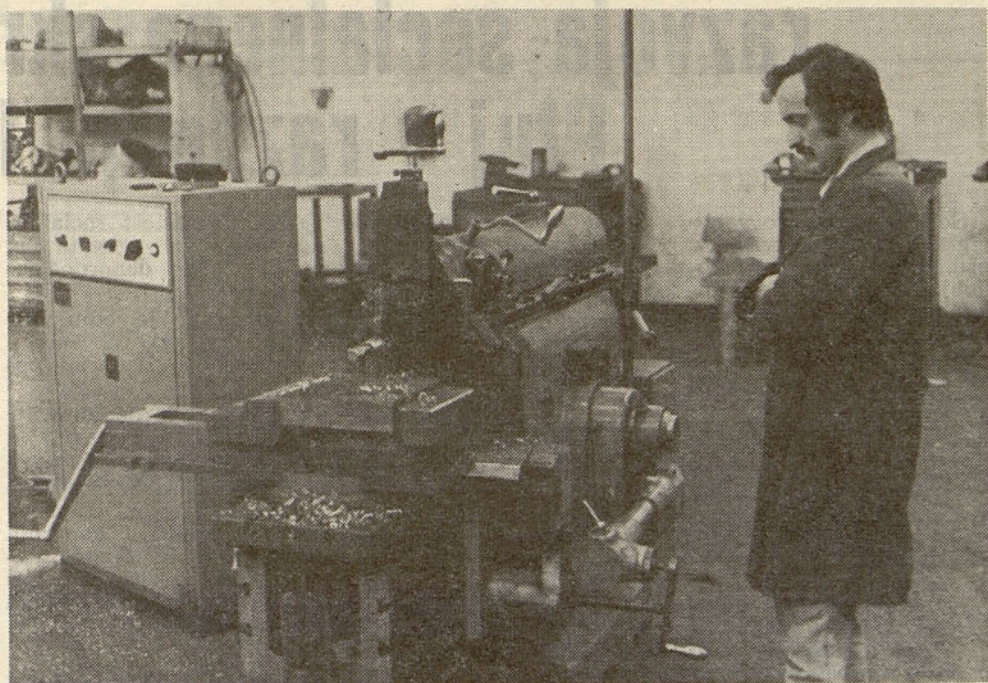
Nikomur ne bi rad delal nobene krivice in ocenjeval njihovega dela, vendar lahko ugotovim po svoji lastni presoji (delujem že vrsto let kot delegat v DPZ SO Ztuj), da šepa in šepa v tem delu in, da moram tudi samokritično povdariti, da tudi mi delegati v DPZ, ki živimo in delamo v KS in DO nismo napravili vsega kar bi morali. Prav zato je razumljivo sam naslov tega sestavka v znaku skromnega delovanja članov delegacij pa ne le v DO, ker to seveda velja povsem enako tudi za član delegacije v KS. Ko na zboreh delavcev razpravljamo o mnogih programih SIS, ki nam jih le-te podajo, največkrat ugotavljamo, da so preveč naštudirani in nič kaj konkretni, ker jih delavec preprosto sploh ne razume in zato tudi največkrat prihaja do tega, da določeni programi niso sprejeti, delegati v določenih SIS pa pozneje ne vedo kaj storiti, kakšna stališča zastopati, ker kratkomalo niso bili povezani z bazo iz katere dejansko izhajajo. Razumljivo je namreč to, da ni lahko nekje zastopati osebnih stališč, če se gre za širše družbene interese in, če o tem niso pred-

hodno razpravljali s svojimi volivci. Če povsem iz lastne izkušnje povem, da je delo določenega števila članov delegacij zelo neresno tako v združenem delu, pri čemer seveda mislim tudi na našo delovno organizacijo, kakor tudi na krajevno skupnost Kidričevo v kateri živim, saj smo na primer na našo krajevno konferenco SZDL Kidričevo večkrat že dobili od nekaterih SIS vloge v katerih so se obračali na nas z željo, da pokličemo na razgovor nekatere člane delegacij ter se z njimi res konkretno ter odločno pogovorimo o problemu, zakaj se ne udeležujejo sej delegacij v kateri so bili izvoljeni in so ob priliki evidentiranja ter tik pred samimi volitvami tudi lastnoročno podpisali izjavo, da sprejemajo kandidacijo in so s tem prevzeli tudi vse obveznosti, ki izhajajo iz programa in poslovnika ali drugega samoupravnega akta SIS.

Žal se nam je največkrat dogajalo, da so se člani delegacije izgovarjali, da niso dobili vabila, da ni res, da bi tolikokrat izostali (čeprav po evidenci sploh niso bili nikoli prisotni) in podobno. Razumljivo je eno. In sicer, da bi v tem primeru moral takoj ukrepati sindikat v DO ter KK in KO SZDL v KS, in odločno ukrepati proti takim, ki ne želijo ali boljše rečeno nočejo delati v organih za katere so se pred samimi volitvami sami opredelili s podpisom na izjavi, da sprejemajo kandidacijo. Smatram, da je skoraj povsem odveč polemizirati o že znanih dejstvih zakaj nam tako šepa naš delegatski sistem, vendar pa nikakor ne smemo in niti ne moremo dovoliti tega, da bi vse šlo mirno naprej mimo SZDL ter tistih, ki so jih volili izvolili.

Mnogi seminarji in razna predavanja izgledajo za mnoge nepomembna, saj se je še kako vidno opazilo, da so mnogi presegli na dvo ali večdnevni seminarjih za čas, ko bi morali delati v svoji DO ali KS ter to nekako smatrali za rekreacijske izlete, pozneje pa so pozabili, da so izvoljeni člani določenih delegacij SIS. Seveda mi naj oprostijo tisti, ki so svojo nalogo sprejeli z vso odgovornostjo, kajti moj namen ni naštevati tistih članov, ki se ne zavedajo svojih dolžnosti (čeprav za pravice še kako dobro vedo) čeprav razpolagamo tudi z njihovimi imeni.

Brez dvoma bo za take potrebno v bodoče spregovoriti odločneje, pred-

Struženje

vsem pa za tiste, ki so člani ZKJ, saj bi prav tako morali biti na čelu delovanja našega delegatskega sistema in delovanja v naši socialistični samoupravni družbi. Vsi vemo, da nam problemov ne zmanjka, vendar pa ugotavljam, da premalo ugotavljamo vzroke določenih izvorov problemov in s tem ne zavedamo kdo nam take probleme ustvarja — mnogokrat tudi naš sodelavec.

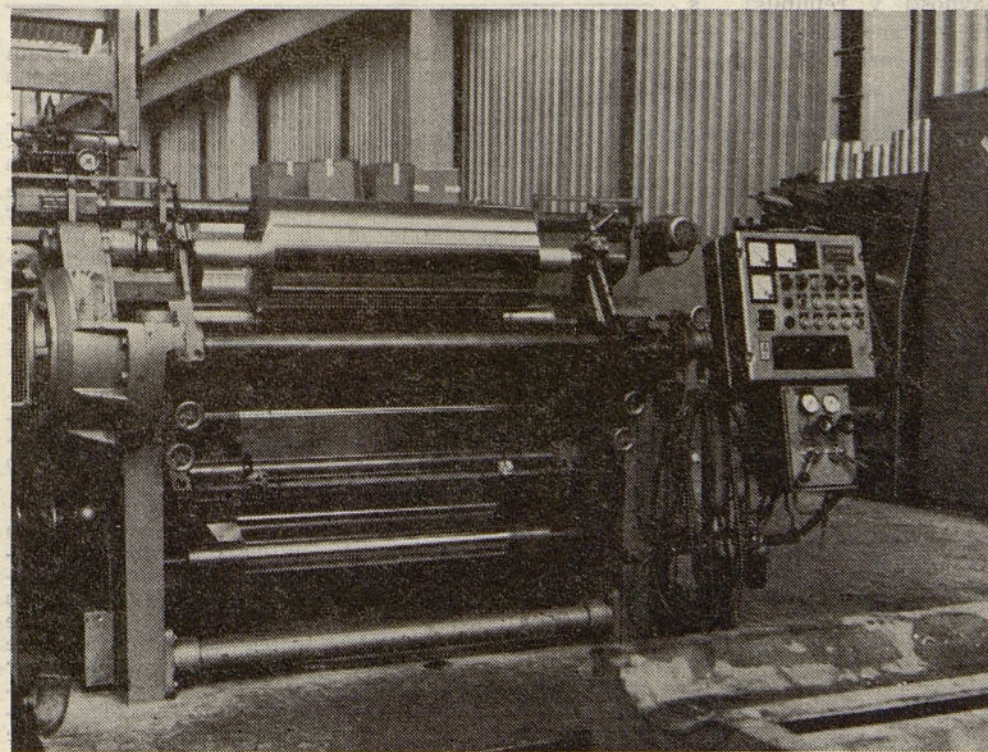
Če sem že omenil članke ZK — potem moram odločno povdariti da je

nošenje članske izkaznice v žepu suknjiča in plačevanja mesečne članarine (čeprav je res visoka) mnogo, mnogo premalo, da bi član lahko dokazal, da si je zaslužil članstvo v ZKJ.

Prav v OO ZKS in ZKJ bo potrebna konkretna analiza, kako delujejo njihovi člani, kje sploh delujejo in kakšno je sploh njihovo delo, saj večkrat slišimo mnoge očitke, da zahtevamo akcije od vseh ostalih, da prav nečlane ZK pozabljamo ali pa jih ne želimo omenjati.

Ne, to ne bo in ne more držati. Tudi tisti, ki niso člani, pa so vseeno še kako dobri državljani in samoupravljalci, so dolžni, da na take pokažejo in odločno povedo svoje mnenje in stališča, saj bomo le tako kos vsem negativnim pojavom v delovanju našega dobro zastavljene, žal pa premalo upoštevanega delegatskega sistema. To je vsekakor tisto področje o katerem bomo morali še spregovoriti.

France Meško

Obdelava folije

Analiza razvojnih možnosti in usmeritve razvoja socialnega skrbstva v občini Ptuj v razdobju 1981-1985

Socialno skrbstvo v občini Ptuj se bo razvijalo v prihodnjem planskem obdobju v okviru materialnih možnosti in ugotovljenih potreb v občini Ptuj. Izhajajoč iz dosežene ravni socialnega skrbstva in v skladu s predvidenimi možnostmi in usmeritvami si bodo delovni ljudje prizadevali, da v okviru socialnega skrbstva dosežejo zlasti te cilje:

- 1) Izenačiti višine družbene denarne pomoči, ki je edini vir preživljanja, z ugotovljeno višino življenjskih stroškov starostnika.
- 2) Zagotovitev nujnih kapacitet v Domu upokojencev Ptuj-Murenci glede na potrebe občanov.
- 3) Zagotovitev višine rejnine za otroke v rejništvu v višini ugotovljenih življenjskih stroškov in sprejetega sporazuma.
- 4) Zaposlitev strokovnih delavcev (socialni delavci, psihologi, sociologi) vsaj do normativ in s tem dvig ravni strokovne obravnave v socialnem skrbstvu.

Pri opredeljevanju ciljev razvoja socialnega skrbstva v občini je potrebno izhajati iz dosežene ravni razvoja v občini in usmeritev razvoja dejavnosti v republiki s ciljem zmanjševanja socialnih razlik. Pri tem je potrebno upoštevati zlasti:

- predvidene spremembe v demografski strukturi prebivalcev v občini in iz tega izhajajoče potrebe;
- določila zakona o socialnem skrbstvu, zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih in zakona o izvrševanju kazenskih sankcij;
- usmeritve kongresov in stališč družbeno političnih organizacij na področju socialne politike;
- spremembe v strukturi socialne problematike, ki so pogojene z razvojem v družbeno ekonomskih odnosih in potreb občanov po ved-

no bolj učinkovitem socialnem varstvu;

- obveznosti, ki se nanašajo iz sedanjega planskega obdobja v prihodnje plansko obdobje.

V prizadevanjih, da se zmanjšajo socialne razlike med uporabniki storitev socialnega skrbstva, ne glede na dohodkovne možnosti posameznih občin, bo še naprej dograjevan sistem solidarnosti v republiki na področju socialnega skrbstva. Glede na socialno problematiko, zlasti na probleme ostarelih občanov in njihov gnotne preskrbe v ptujski občini, bo še nadalje obstajala potreba po soli-

grama skupnost socialnega skrbstva zagotavlja:

- družbeno denarno po-

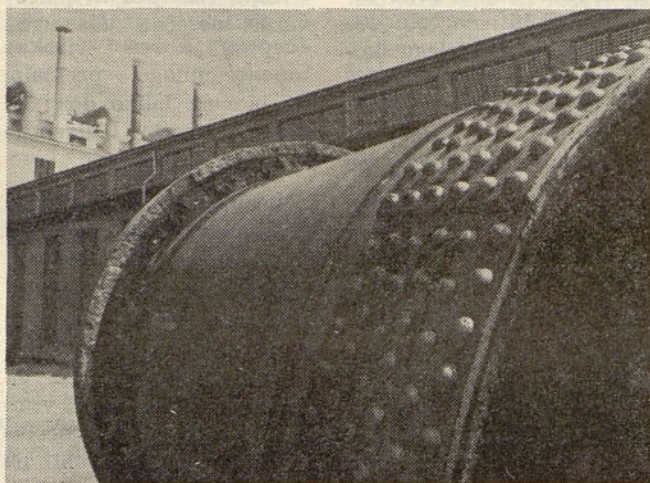
moč, ki je edini vir preživljanja občana;

- družbeno denarno po-

moč, ki je dopolnil vir preživljanja;

- stroške za zdravstveno zavarovanje užiivalcev družbenih denarnih pomoči, ki nimajo možnosti zdravstvenega zavarovanja iz drugih naslovov;

- sredstva za osebne dohodke strokovnih delavcev v socialnem skrbstvu.

Pred montažo

darnostnih sredstvih za kritje potreb v socialnem skrbstvu.

Upoštevajoč določbe zakona o socialnem skrbstvu, zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih ter kazenskega zakona, je nujno izpopolniti tudi kadre v socialnem skrbstvu. Potrebno bo zaposliti več socialnih delavcev, psihologov in drugih strokovnjakov. Dejavnost socialnega skrbstva postaja vse bolj preventiva, vse več je svetovalnega in strokovnega socialnega dela, kar terja ustrezno usposobljene kadre in zadostno število. Tako je sedaj predlagan novi normativ za prihodnje plansko obdobje in sicer 4000 prebivalcev na enega strokovnega delavca v socialnem skrbstvu (sedaj 4500 prebivalcev.) To bi pomenilo 17 strokovnih delavcev od sedanjih 15 možnih v občini Ptuj.

V okviru enotnega pro-

V sedanjem planskem obdobju znaša družbena denarna pomoč edini vir polovice najnižjega pokojninskega zneska preteklega leta. V letu 1979 znaša višina te denarne pomoči 1.190 dinarjev, kar pa ne zadošča za preživljanje in ne ustreza osnovnemu namenu. Zato naj bi v prihodnjem planskem obdobju višina družbene denarne pomoči, ki je edini vir za preživljanje, bila enaka višini ugotovljenih življenjskih stroškov starostnika (v letu 1980 bi to znašalo 2.540 din.)

Če bi vzeli za osnovo življenjskih stroškov starostnika, bi odpravili razlike, ki sedaj obstajajo med občani. Obstoječe višine družbene denarne pomoči, ki je edini vir (v višini polovice najnižjega pokojninskega zneska preteklega leta), je zagotovljena vsem v enotnem programu, ven-

dar pa je v razvitih občinah znatno višja. Torej je življenjski standard starostnika izrecno odvisen od tega v kateri občini živi.

Pri zagotavljanju družbene denarne pomoči edini vir v višini ugotovljenih življenjskih stroškov starostnika sta dve možnosti: takojšen prehod na 100 odstotno višino ugotovljenih življenjskih stroškov, ali pa postopno približevanje.

I. varianta

Sedanji znesek edinega vira ni usklajen z namenom te družbene denarne pomoči in ne zadošča starostniku za življenje, zato je je nujno, da izhajamo iz ugotovljenih življenjskih stroškov.

Tako znaša v letu 1979 višina edinega vira 1.190 dinarjev, raziskavo o minimalnih življenjskih stroškov pa kaže, da le ti znašajo 2.190 dinarjev v tem letu, v letu 1981 bodo znašali 2.946 dinarjev (po oceni.)

Z rastjo višine družbene denarne pomoči edini vir bi se uredila tudi višina družbene denarne pomoči, ki pomeni dopolnilni vir in je sedaj včakih zelo skromna.

Sredstva za pokrivanje stroškov zdravstvenega zavarovanja užiivalcev denarnih pomoči se izračunavajo pavšalno kot določeni zdravstvena skupnost in niso podvržena običajni rasti stroškov.

Sredstva za osebne dohodke strokovnih delavcev se izračunajo na podlagi normativ na 4000 prebivalcev en strokovni delavec, pri čemer je upoštevana rast prebivalstva.

Po drugi varianti je osnova denarne pomoči edini vir enaka kot v prvi varianti, le da bi zagotavljali do leta 1985 — 100% višino življenjskih stroškov postopoma vsako leto po 5%.

Investicijska vlaganja v

- Zavod za varstvo in delovno usposabljanje otrok in mladostnikov

- Zavod za resocializacijo in delovno terapijo alkoholikov

- Kapacitete posebnih socialnih zavodov za odrasle duševno prizadete osebe

Naloge, ki se financirajo v skupnem programu so:

- oskrba oseb neznane-ga bivališča v zavodu Hrastovec-Trate

- raziskovanje na področju socialnega skrbstva

- sofinanciranje programov romov

- financiranje SLO in družbene samozaščite

- financiranje glasila za zdomce

- financiranje delovanja samoupravnih organov in služb socialnega skrbstva.

Dopolnilni občinski program zajema naloge na področju varstva družine in mladine, ki prihaja do nove kvalitete v delu. Nudenju pomoči materam, ki bodo rodile izven zakonske zveze. Diagnostičiranje in razvrščanje otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju in z motnjami vedenja.

Področje rejništva že doživlja pomebne spremembe, ki se bodo nadaljevale še v naslednjem planskem obdobju.

Skupnost bo še naprej zagotavljala sredstva za nastanitev in oskrbo otrok na usposabljanju in v vzgojnih zavodih. Glede na posebno problematiko težko invalidnih otrok in mladine bo skupnost v naslednjem planskem obdobju ustanovila delavnice za delo pod posebnimi pogoji.

V letu 1980 bo skupnost prevzela izvajanje varstvenega nadzora nad polnoletnimi obsojenimi osebami.

Zo demografski prognozi za prihodnje plansko obdobje se bo število občanov starih 65 let in več, ki bodo po sedanjih merilih potrebni domskega varstva, povečalo tako, da bodo sedanje kapacitete v skupnosti predlagala izgradnjo — prizidek p domu upokojencev s kapaciteto 60 postelj.

Sredstva za dejavnost socialnega skrbstva v občini in republiki se bodo združevala s prispevno stopnjo v občini. Predvideno je, da bi sredstva za družbene dejavnosti v občini rasla počasneje od družbenega proizvoda. Družbeni proizvod naj bi rasel po stopnji 9% letno, sredstva za družbene dejavnosti pa po stopnji 7 — 7,5%.

Kako smo poslovali ?

Iz tabele I in II je razvidno, kako smo poslovali v mesecu septembru 1979. Indeks prikazuje odnos dosežene proizvodnje tekočega leta v primerjavi s proizvodnjo v istem obdobju preteklega leta in odnos dosežene proizvodnje glede na planirano 1979

I. DINAMIKA PROIZVODNJE — INDEKS FIZIČNEGA OBSEGA

TOZD Proizvod	Enota mere	Plan 1979		Doseženo				Indeks			
		IX	I-IX	1978		1979		1979/1978		1979	
				IX	I-IX	IX	I-IX	6:4	7:5	6:2	7:3
1	ton	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
TOZD TOVARNA GLINICE											
— Al hidrat — Al_2O_3		8.526	83.212	9.485	91.733	8.627	90.867	91	99	101	109
— Kalc. glinica		8.140	76.035	7.899	75.473	9.226	78.936	117	105	113	104
TOZD PROIZVOD. ALUMIN.											
— Elektrolit. al. - hala A		1.677	15.263	1.690	15.227	1.687	15.271	100	100	101	100
— Elektrolit. al. - hala B		2.047	18.628	2.051	18.606	2.044	18.588	100	100	100	100
— Anodna masa		1.121	19.159	2.459	19.038	2.001	20.281	81	107	178	106
TOZD PREDELAVA ALUMIN											
— E aluminij		271	2.469	326	3.073	388	2.693	119	88	143	109
— Al formati		1.830	16.657	1.589	15.277	1.675	16.221	105	106	92	97
Zlitine: — gnetene		300	2.730	374	3.785	324	2.470	87	65	108	90
— livarske		1.385	12.595	1.701	12.430	1.453	13.002	85	105	105	103
Predzlitine:											
— lastna poraba		75	679	—	—	69	650	—	—	92	96
— prodaja		95	859	53	696	63	700	119	101	66	81
Drogi za kline		9	80	—	—	6	90	—	—	67	113
Tokovodniki		0.495	5	—	—	—	10	—	—	—	200
Livarna skupaj:		3.965	36.074	4.043	35.621	3.978	35.836	98	102	100	99
Aluminij iz pretapljenj za tuje		82	748	—	57	78	1.178	—	—	95	157

TOZD tovarna glinice

V mesecu septembru smo proizvedli 8.627 ton Al hidrata Al_2O_3 , kar je za 101 tono več kot smo planirali (indeks 101) in 858 ton manj kot isti mesec preteklega leta (indeks 91).

Proizvodnja kalcinirane glinice je v primerjavi s planom večja za 1.086 ton (indeks 113), v primerjavi s preteklim letom pa za 1.327 ton (indeks 117). Celotna proizvodnja kalcinirane glinice od I-IX je za 2.901 ton oz.

4% večja od planirane za to obdobje.

Poraba najvažnejših surovin je bila v mesecu septembru manjša od planirane v TOZD Glinica pri porabi boksita (indeks 94) in el. energiji (indeks 87). Večja poraba oz. odstopanje od programiranega normativa — NaOH 100% je nastala v mesecu septembru na osnovi kvalitete — mesečne analize porabljenega boksita (indeks 250%).

TOZD proizvodnja aluminija

Proizvodnja elektrolitskega aluminija je v primerjavi s planom v mesecu septembru večja v obeh elektrolizah za 7 ton (indeks 100). V času I-IX pa za 32 ton manjša od planirane (indeks 100).

V septembru je poraba surovin večja od planirane v obeh halah samo pri el. energiji — hala A (indeks 101), hala B (indeks 102). Doseženi normativi v obdobju januar-septem-

ber pa so večji v hali A pri AL fluoridu (indeks 11) in el. energiji (indeks 101), v hali B pa samo el. energija (indeks 102).

Proizvodnja anodne mase je v primerjavi s planom za obdobje januar-september večja za 1.122 ton (indeks 106).

Doseženi normativi v obdobju januar-september pa so večji samo pri porabi katranske smole (indeks 102).

TOZD predelava aluminija

V livarni smo v mesecu septembru proizvedli 13 ton več livarniških proizvodov kot smo planirali (indeks 100). Kumulativna proizvodnja je za 238 ton manjša od planirane (indeks 99). V primerjavi s preteklim le-

tom je v septembru proizvodnja manjša za 65 ton oz. 2%, dosežena proizvodnja od januarja do septembra pa za 2% večja od dosežene proizvodnje v istem obdobju lanskega leta.

II. PRIKAZ PORABLJENIH SUROVIN NA ENOTO PROIZVODA

Proizvod Surovine	Enota mere	Plan 1979	Doseženo		Indeks	
			IX	I-IX	4:3	5:3
1	2	3	4	5	6	7
TOZD TOVARNA GLINICE						
Al hidrat — Al_2O_3						
— boksit	t	*2,574	2,417	2,565	94	100
— NaOH 100 %	t	*0,10501	0,26290	0,11996	250	114
— Para	Gcal	3,0419	3,39886	3,10469	112	102
— El. energija	kWh	359,208	350,948	313,968	98	87
TOZD PROIZVOD. ALUM.						
Elektrolit. alum. - hala A						
— glinica	t	1,920	1,91960	1,92055	100	100
— anodna masa	t	0,580	0,54566	0,57577	94	99
— kriolit	t	0,035	0,03497	0,03307	100	94
— Al fluorid	t	0,035	0,03289	0,03891	94	111
— El. energija	kWh	17,856	17,984	17,997	101	101
Elektrolit. alum. - hala B						
— glinica	t	1,920	1,91979	1,91994	100	100
— anodna masa	t	0,560	0,52385	0,56018	94	100
— kriolit	t	0,035	0,03461	0,02396	99	68
— Al fluorid	t	0,035	0,03185	0,03186	91	91
— El. energija	kWh	17,155	17,532	17,526	102	102
Anodna masa						
— petrolkoks	t	0,671650	0,65312	0,66410	97	99
— katranska smola	t	0,338015	0,35653	0,34557	105	102
— El. energija	kWh	145	135	129	93	89

* programiran normativ

Čiščenje odlitkov

Nekateri izmed udeležencev srečanja v Kidričevem

VTISI S SREČANJA V KIDRIČEVEM

Po dogovoru s predstavniki sindikalne konference v Kidričevem je bil dokončno definiran dan srečanja 15. 9. 1979.

Ob 7. uri smo krenili izpred livarne z avtobusom proti Kidričevu. Vreme je bilo sicer malo kislo, vendar v pričakovanju prijetnega počutja nas to ni motilo.

Ob 9. uri nas je pred upravnim poslopjem pričakal tov. Mazera in nas pozdravil. Ogledali smo si del tovarne, ker nam je za kompleten ogled, z ozirom na predviden program, primanjkovalo časa.

Ob 11. uri smo se odpeljali proti ptujskemu gra-

du, kjer je bil predviden ogled istega. Ob 13. uri smo odšli proti Podlehniku na Gorco, kjer je bilo organizirano srečanje s kosilom, zabavo in večerjo. Med tem časom so prispele tudi člani kolektiva DO Kidričevo. Tu nas je pozdravil v imenu konference sindikata tov. Mazera, kot tudi generalni direktor tov. Krajnik. Oba sta nam zaželela dobrega počutja v njihovi sredini. Delno se člani DO in našega TOZD že poznajo med sabo, saj so bili člani kolektiva iz Kidričevega na ogledu naše livarne, kot tudi na srečanjih v Trbovljah.

Po izdatnem kosilu, prijetni glasbi, smo si izmenjali mnenja, ugotavljali razne primere in splošna ugotovitve je ta, da se nam ne obetajo prav rožni časi, če ne bomo odpravili slabosti, ki bremenijo tako našo TOZD kot tudi DO v celoti.

Ob 21. uri smo se dobre volje in razigrani naložili na avtobus in se odpeljali proti domu. Splošna ugotovitev naših 45-tih udeležencev je bila: bilo je prijetno in si takih srečanj še želimo.

Lojzka Kuder

MNENJA NAŠIH DELAVCEV

»Ko smo analizirali delo naših delegatov v samoupravnih organih v DO in delegatov v SIS smo ugotovili, da bi morali že ob samem evidentiranju objektivno oceniti tudi delovanje delegatov v preteklem mandatnem obdobju. Ni prav in mnogo premalo je le ugotovitev, da smo se zadovoljili le z ugotovitvijo, da bodo novi delegati v svojem delu z nenehnim prizadevanjem odpravili slabosti, s katerimi smo se srečevali v minulem mandatnem obdobju. Menimo namreč, da so nas pretekle izkušnje že toliko naučile, da bomo vsaj v bodočnosti znali ravnati previdneje!«

o — o — o

»Ko danes toliko govorimo o izobraževanju potem naj za vse, ki se izobražujejo ne bo odveč naslednji odstavek: Nikomur (ali bolje rečeno), ne sme nam biti žal za tisti čas, ki ga bomo uporabili za izobraževanje ob delu. Jasno je namreč, da nobeden izmed nas ne ve toliko, da ne bi bilo potrebe, da se nauči še kaj novega, boljše-ga ter, da potem ta svoja nova spoznanja čimbolj koristno uporabi pri svojem vsakdanjem delu.

O tem naj razmislijo tudi tisti, ki jim je izobraževanje ob delu odveč!«

o — o — o

»Vsi vemo, da na sestanke še vedno radi prihajamo nepripravljeni, saj se še vedno dogaja, da gradiva nismo obdelali in proučili ter z vprašanji ponavljamo tista vprašanja, ki so v gradivu že konkretno obdelana. Zares ni čudno, če so potem naši sestanki večkrat nekoristni, neplodni in seveda mnogo, mnogo predolgi!«

o — o — o

»Naše delovne razmere in pogoje še kako dobro poznamo. Z izobraževanjem delovnih razmer naših delavcev bi morali predvsem odpraviti vzroke, ki negativno vplivajo na samo zdravje naših delavcev. Samo to je namreč rešitev, ki jo moramo uveljaviti tudi v sami praksi. Priznavanje dodatka delavcem zaradi opravljanja del pod neugodnimi in zdravju škodljivimi pogoji ter obremenitvami samo odlagajo konkretno rešitev, saj prav zato največkrat delamo prav v škodo zdravja naših delavcev za katere trdimo, da so nam največja in edina vrednost, ki jo je treba ohraniti in varovati. Zato torej premislimo!«

o — o — o

»Kaj vse smo do danes že ugotavljali? Smelo lahko trdimo, da večkrat povsem upravičeno ugotavljamo, da so za določena ravnanja odgovorni posamezni delavci, žal pa še vedno dalj od take ugotovitve ne gremo. Kolikokrat smo že povdarjali, da bi za pozitivna ravnanja delavcev le-te morali pohvaliti ter jim logično izreči naše iskreno priznanje, enako pa bi morali za slaba ravnanja delavci tudi odgovarjati. Ker pa seveda ni pri nas niti enega niti drugega, je povsem logično, da toleriramo povsem neupravičeno tudi ravnanja delavcev, ki pa seveda povzročajo med sodelavci (upravičeno) negotovanje.«

o — o — o

»Izkušnje nas lahko mnogo naučijo! V zadnjem času ali vsaj bližnji preteklosti smo bili priča zadevam v katerih so naši delavci — in teh je bilo veliko število — zahtevali varstvo pravic v mnogih zadevah, predvsem pa s področja delitve osebnih dohodkov. Vse to se namreč še kako nanaša na to, da bomo morali v bodoče celotno presojo določil samoupravnih splošnih aktov s tega področja še enkrat preveriti, saj bo prav gotovo potrebno marsikaj spremeniti ter dopolniti po pravi samoupravni poti. Le tako se bomo izognili očitkom, da smo bili nepošteni proti delavcem!«

o — o — o

Zbral — oce. —

KADROVSKE VESTI

DELAVCI, KI SO SE ZAPOSLILI V TGA KIDRIČEVO V MESECU SEPTEMBRU 1979

V TOZD TOVARNA GLINICE:

Zdravko Erlih, Viktor Mesarec, Milan Kranjčič in Branko Savič.

V TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA:

Marjan Kumer, Darko Bigec, Josip Novak, Jurij Jerič, Zeljko Kesar, Janez Kužner, Anton Cenar, Stjepan Marčec in Ivan Hauptman.

V TOZD PREDELAVA ALUMINIJA:

Maksimiljan Pristovšek, dipl. ing.

V TOZD VZDRŽEVANJE:

Ervin Cehner, Danilo Lendero, Janez Peklič, Stanislav ing. Trstenjak, Maksimiljan Lačen, Martin Hazenmali, Roman Jus, Jožef Vindiš, Jože

Turk, Marko Adamič, Stanislav Frčec, Gorazd Inkret in Jožef Pukšič.

V DS SKUZNH SLUŽB:

Vikica Klanjšek

V TOZD LIVARNA TRBOVLJE:

Mehmed Mujagič, Janez Korošec, Anton Serša, Slobodan Simaković in Iztok Cvetković.

IZ JLA SO SE VRNILI:

Danilo Majcen in Dušan Emeršič.

DELAVCI, KI SO ZAPUSTILI DELOVNO ORGANIZACIJO V MESECU SEPTEMBRU 1979

IZ TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA:

Franc Hrnja, Branko Jus in Boris Cmrečnjak.

IZ TOZD VZDRŽEVANJE:

Martin Žumer, Branko ing. Muršič, Peter Vesenjak, Marjan Korošec,

Marko Mihelič in Vladko Kolednik.

IZ TOZD PROMET:

Branko Junger.

IZ TOZD KONTROLA KVALITETE:

Janez Iljevec.

IZ TOZD SKUPNIH SLUŽB:

Filip Dolinar, dipl. soc. Jože Orožim, Christel Kmetec, Justina Dugulin, Antonija Sakelšek in Marija Malek.

V JLA:

Stanko Pukšič, Stanko Zavec, Anton Nahberger, Milan Kralj-Smiljan in Ivan Goznik, dipl. ing.

UPOKOJENI:

Viktor Brglez iz TOZD vzdrževanje, Rudolf Arnejčič iz TOZD promet, Ludvik Sluga iz delovne skupnosti skupnih služb.

PRISPEVKI NAŠIH NAJMLAJŠIH

Pionirji v akciji „Nič nas ne sme presenetiti“

Že mnogo prej smo slišali o akciji NNNP. Ta akcija je zajela vso Slovenijo. V Trbovljah smo se nanjo temeljito pripravili. O tem so bili obveščeni vsi prebivalci. Tudi pionirji nismo bili izjema. Tudi mi moramo biti pripravljeni na vse? Čeprav si ne želimo, da bi nas sovražnik presenetil. V soboto na praznik pionirjev smo se zbrali vsi pionirji PO »A. Hohkraut« na šolskem dvorišču. V šolo nismo smeli, ker je bila »poškodovana«, usmerili so nas na KIPE. Prečkali smo cesto brez nevarnosti, za to je poskrbela civilna zaščita in miličniki. Na strelišču — na KIPAH — so nas pogostili s toplim čajem. Nato se je začela šola v naravi.

Darko Žužek, 4. a
PO »A. Hohkraut«

... Tovarišica učiteljica nas je opozorila, da bo danes pouk v posebnem položaju. Posedli smo za mizo pod drevesi in se pripravili na pouk spoznavanja družbe. Pogovarjali smo se o naši — pionirski organizaciji.

Nismo bili preveč razpoloženi. Vsi smo si želeli, da bi bili v naši topli šol-

ski sobi. Vsi smo si želeli, da bi nikoli ne bilo TE STROHOTNE GROZLJIVE VOJNE...

Danes imamo samo vajo.

Mojca Ptičar, 4. b
PO »A. Hohkraut«

ŽELIM, DA NIKOLI NE BILO VOJNE!

Danes smo imeli šolo v naravi. Deževalo je, zato so nam postregli s čajem. Sedeli smo na mokrih klopih in poslušali tovarišico učiteljico. Da nas ne bi zeblo smo naredili 20 počepov. Zapeli smo partizansko pesem. Ker dež ni prenehal, smo šli pod šotor...

Smiljan Vesenjaj, 2. b
PO »A. Hohkraut«

Danes je čisto drugačen dan. Učili smo se v naravi. Začelo je deževati — toda to nas ni presenetilo, zato smo nadaljevali s poukom. Začelo nas je zebti, zato smo šli pod šotor. Tam nas je obiskal stari partizan in nam pripovedoval o svojih doživljajih. Bilo je lepo, a vseeno imam rajši šolo v pravi šoli.

Tatjana Ptičar, 2. b
PO »A. Hohkraut«

NA PIONIRSKI KONFERENCI:

V akciji NNNP sem dobila nalogo poročati o pionirski konferenci. Med neprestanim deževjem se je pričela pionirska konferenca. Zapeli smo pionirsko himno. Konferenco je vodila pionirka Edita. Mateja Podmenik — predsednica pionirskega odreda je prebrala delovni načrt našega odreda, ki smo ga sestavili na sestanku odbora. Konferenco smo popestrili s kulturnim programom. Zaplesali so tudi člani ritmičnega krožka.

S pionirske konference smo poslali pozdravno pismo pionirjem v Kranjsko goro in Stepojevac — iz naših pobratenih občin Jesenice in Lazarevac.

Pionirsko konferenco so pozdravili: predsednik KK SZDL KS center in predsednik sekretariata, predstavnik OK ZSMS in obč. ZPM predsednik krajevne organizacije ZB »Alojz Hohkraut«, član strelske organizacije.

Ta pionirska konferenca je potekala v nenavadnem okolju. Toda ker se držimo tega »NIČ NAS NE SME PRESENETITI«, smo se potrudili kolikor smo mogli in mislim, da je bila konferenca uspešna.

Ivi Žolgar 4. b
PO »A. Hohkraut«

Pionirska konferenca v času akcije NNNP na dežju

Šola pod šotorom (NNNP 79)

Obisk borca pri pionirjih — šola pod šotorom

Šotori — prostor za učence (NNNP 79)

OSNOVNA ŠOLA TRBOVLJE — PEDAGOŠKA ENOTA »ALOJZ HOHKRAUT«

TEMA: VAJA NNNP 1979

NAZIV VAJE »PIONIR« področje I

CILJ VAJE:

Usposabljanje otrok in učiteljev za pouk v izrednih situacijah v slučaju elementarnih nesreč.

SODELUJOČI:

Delavci in pionirji pedagoške enote »Alojz Hohkraut« Krajevna skupnost center in KS »Alojz Hohkraut« — člani sekretariata, ekipe civilne zaščite KS, ekipa narodne zaščite, ekipa prve pomoči civilne zaščite in RK, taborniki »Črnega diamanta«, člani strelske družine, socialna delavka in ljudska milica.

KAKO SMO PRIPRAVILI VAJO?

Priprave na vajo v okviru akcije NNNP 1979 so se pričele že spomladi. Resno delo okrog organi-

zacije same vaje se je pričelo v mesecu septembru, ko smo dobili natančna navodila od KS »Center«.

Zavedali smo se, da moramo poskrbeti za varnost 227 otrok in zagotoviti pogoje za nemoten pouk na prostem.

Dela smo se lotili z vso odgovornostjo:

1. Učiteljice smo skrbno sestavile priprave za ure pouka na prostem. Vsebinska pouka je posvečena: »DNEVU PIONIRJEV« »OHRANJANJU REVOLUCIONARNIH PRETEKLOSTI NAŠIH NARODOV« »OBRAMBNI VZGOJI«

2. Mentorici ZP sta skupno z odborom pionirskega odreda »Alojz Hohkraut« pripravili pionirsko konferenco. Pionirji so letos proslavili svoj praznik na poseben način in v drugačnem okolju kot so ga bili vajeni doslej.

3. Učence smo že dalj časa pripravljali za bivanje na prostem. Pregledovali smo, če so primerno oblečeni za hojo v vsakem vremenu, če imajo s seboj skodelice za hrano...

— Pripravili smo poskus praznitve šole za primer nevarnosti zračnega napada;

— Usposobili smo skupino pionirjev za opravljanje kurirske službe;

— Določili smo razredne obveščevalce.

— Pionirji so sodelovali pri pripravi časopisa, ki je nastajal med akcijo.

Vaja PE »A. Hohkraut« je bila sestavni del vaje KS center in KS »A. Hohkraut«, zato smo pri načrtovanju programa tesno sodelovali.

(Nadaljevanje na 12. str.)

OSNOVNA ŠOLA TRBOVLJE - PEDAGOŠKA ENOTA »ALOJZ HOHKRAUT«

(Nadaljevanje z 11. str.)

Katere so bile naloge Krajevne skupnosti pri izvedbi same vaje?

1. Predpostavka: šola je bila v potresu poškodovana. Pouk v zgradbi ni bil mogoč, otroke je bilo treba spraviti na varno. Člani civilne zaštite KS so organizirali in vodili ob pomoči učiteljc — evakuacijo otrok s Trga revolucije na Nasi — mesto evakuacije.

2. Organizirali so ekipo prve pomoči, ki je spremljala otroke na poti in ostala z njimi do konca vaje. Pridružila se jim je še socialna delavka in ekipa prve pomoči civilne zaštite.

3. Člani narodne zaštite so prevzeli varstvo nad poškodovano šolsko zgradbo (od 8. do 14. ure).

4. Člani CZ so organizirali prevoz učencev, ki zaradi bolezni ali poškodb sami niso mogli hoditi do mesta evakuacije.

5. Taborniki »Črnega diamanta« so postavili šo-

tore in zagotovili prostor za pouk (delno);

— pripravili so šotor za ekipo prve pomoči,

— pripravili šotor za delo štaba in delovne skupine, ki je pripravljala časopis,

— skuhalo so čaj za vse učence ob prihodu na mesto evakuacije.

6. Člani krajevne organizacije ZB »A. Hohkraut« so obiskali učence in jim pripovedovali o svojih doživetjih med NOB.

7. Člani strelske družine »Alojz Hohkraut« so učencem pripovedovali o svoji organizaciji in jim razkazali orožje.

8. Ves čas akcije smo tesno sodelovali z sekretariatom obeh KS.

PREGLED STANJA OB PRIHODU NA ZAČASNO LOKACIJO NASIPI

— Učenci so primerno oblečeni in obuti za vse vremenske nepravilnosti.

— Ob prihodu na mesto evakuacije so nas obiskali člani občinskega štaba za izvajanje akcije NNNP — tov. Ka-

rel Vukovič, sekretar OK ZKS. Janez Češnovar pred. zveze sindikatov obč. Trbovlje, tov. Vinko Kovačič pred. medob. sveta revirskih občin (sindik.)

— Organizacija odlična, akcija poteka po programu, varnost otrok zagotovljena...

OCENA AKCIJE OB ZAKLJUČKU VAJE NNNP 1979

Vaje PE »A. Hohkraut« v okviru akcije NNNP 1979 je v celoti uspela. Potekala je po predvidenem programu. Vsa organizacija je bila odlično pripravljena in izvedena. Vsi zadovoljni:

— civilna zaštita, narodna zaštita,

— ekipa prve pomoči,

— taborniki, strelci, člani ljudske milice, sekretariati v KS ter delavci PE »Alojz Hohkraut« so svoje naloge opravili zavzeto in z vso odgovornostjo.

Milena Zidar

Spominsko obeležje v Dolni. Foto: K. Zorec

POHOD PLANINCEV ZA ČASA VAJE NNNP

PD Kidričevo je organiziralo pohod, ki se ga je udeležilo 24 planincev. Pot je tekla preko APAČ, DOLENE, kjer smo si ogledali spom. obeležje padlih borcev iz NOB, med temi sta tudi dva Sovjetska oficirja. Od tam dalje nas je pot vodila do Janškega vrha, kjer smo imeli organizirano strelsko tekmovanje in tudi uro počitka z malico, ki jo je org. PD Kidričevo. Najlepši razgled nam daje s te točke Donačka gora ter Boč. Ta dan je bil izredno lep-sončen in tudi trgatav je bila v polnem teku.

V nadaljevanju smo si ogledali partizansko ciklostilno tiskarno v STO-PRCAH iz l. 1944. Plošča

je bila odkrita l. 1951. Tov. Marija ŠUPER, tedaj stara komaj 7 let, nam je pripovedovala doživetja iz NOB, kar se je dogajalo v tej hiši, koliko strahu so prestali. Še smo imeli pred sabo 2 uri hoje proti Ptujski gori ter proti domu, Kidričevem, kjer so nas pričakovali taborniki ter predstavniki KK SZDL, Kidričevo. Še podelitev značk pohoda ter priznanja najmlajšemu in najstarejšemu udeležencu pohoda. Spregovoril je pred. KK SZDL tov. MAJACIČ. Po 7 urni hoji se nam je prilegel počitek, saj nas je drugi dan pričakoval delavnik. Tako je tudi minil drugi dan organiziranosti NNNP.

Konrad Zorec

Slovo je bilo zares težko. Foto: K. Zorec

Zelo vas bomo pogrešali tovarišica Zafošnikova!

Takšen je bil govor na letni konferenci pionirske organizacije 28. 9. 1979 na OŠ Kidričevo. Tov. Zafošnikova se je na tej konferenci poslovila, ker odhaja v pokoj, tudi z besedami: »Tudi vas bom pogrešala!«

Tov. Zafošnikova je bila na OŠ »Boris Kidrič« Kidričevo, razredna učiteljica, mentor pionirske org. in PH KBM-PE Ptuj, že od leta 1974. Predsednik mentorjev PH pri združenih banki ter član sveta pri KBM.

Še bi lahko naštevali njene funkcije in vlogo kjer je povsod aktivno delovala. Saj je prejela (na predlog odbora PH, PE Ptuj) VOŠNJAKOVO plaketo. Izredno je bila priljubljena med občani, posebno pa pri mladih, kjer je delala z njimi. Zato ji lahko na koncu samo želimo še na mnoga zdrava leta v času upokojitve.

Konrad Zorec

V Stopercah je med NOV delovala na tem mestu ciklostilna tiskarna. Foto: K. Zorec

Tudi taka prehrana sodi v akcijo NNNP. Foto: K. Zorec

Na delu Na poti Skupaj

TOZD proizvodnja al.	6	1	6
TOZD predelava al.	3	—	3
TOZD glinica	2	—	2
TOZD Vzdrževanje	4	—	4
DS skupnih služb	1	2	3

Skupaj: 16 3 18

VZROKI:

izbruh, tujek v oko, udarec ob predmet, udarec predmeta, padec osebe, stisnitev med dva predmeta, stik s skrajnimi temperaturami, padec predmeta, dotik z žgočimi snovmi in vreznina.

TOZD PROIZVODNJA ALUMINIJA

1. Branko Bedenik mat. št. 5132, iz proizvodnje aluminija hala B, se je poškodoval 12. septembra 1979. Pri dviganju talne rešetke ob elektrolitski celici 844 mu je ta zdrsnila in mu poškodovala mezinec leve roke.

Vzrok: neprimeren način dela.

2. Jože Šešerko mat. št. 4908, iz proizvodnje aluminija, se je poškodoval 19. septembra 1979. Ponesrečeni je sodeloval pri puljenju klinov na elektrolitski peči št. 302. Med vstavljenjem anodnega klina je prišlo do izbruha plamena in je opeklo ponesrečenega po levi strani obraza.

3. Janez Loštrek mat. št. 2745, se je poškodoval 19. septembra 1979. Zaposlen je v TOZD proizvodnje aluminija — Hala A. Na vozičku za prevoz lonca se je utrgal vijak za

konzolo nosilca cevi. Ob popravilu ročice mu je cev padla na palec desne noge.

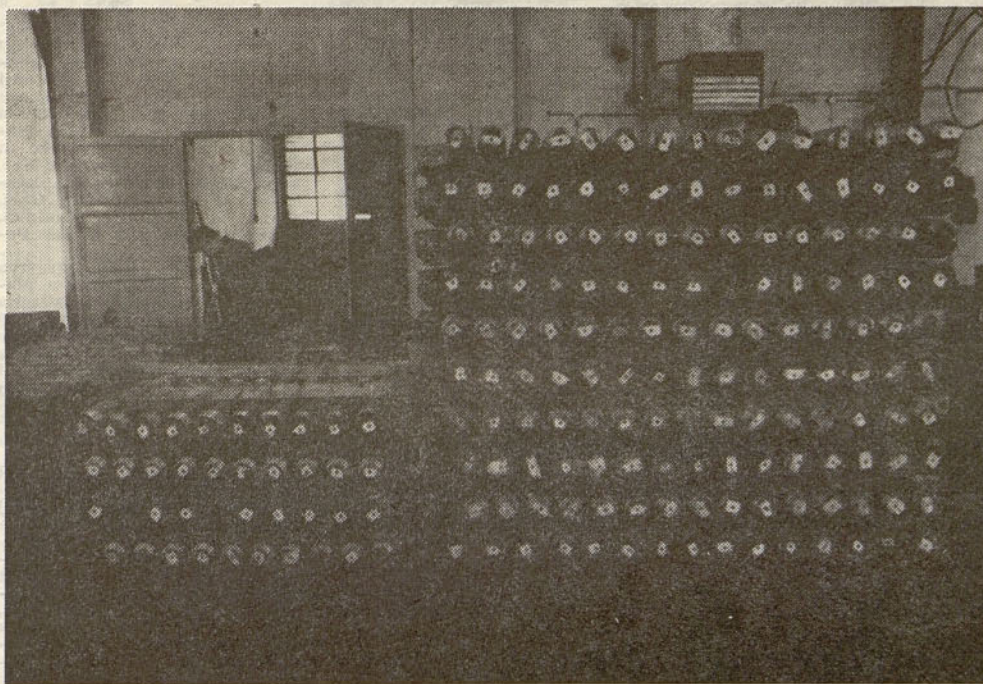
4. Franc Mohorko, dat. št. 4566, iz proizvodnje aluminija, se je poškodoval 21. septembra 1979. Pri vožnji traktorja so ležali na transportni poti aluminijasti hlebčki, ki jih je zadel s prvim levim kolesom. Kolo je zbil volan traktorja, ki ga je udaril po zapestju leve roke ter mu ga poškodoval. Vzrok: ovira na cestišču.

5. Janez Bezjak mat. št. 3018, iz proizvodnje aluminija hala A, se je poškodoval 21. septembra 1979. Pri polnjenju anodne mase na avtomobilu za prevoz je ponesrečencu zdrsnilo pri čemer je dobil udarec na rebra.

6. Mirko Nežman mat. št. 4084, iz proizvodnje aluminija hala A, se je poškodoval 25. septembra 1979. Imenovani si je s kompromiranim zrakom izpihoval, na sebi prašno obleko, vsled česar mu je tujek padel v desno oko. Vzrok: Neprimeren in nevaren način dela.

TOZD PREDELAVA ALUMINIJA

1. Jože Trstenjak mat. št. 974, iz Predelave aluminija, se je poškodoval 4. septembra 1979. Ponesre-

Pred varjenjem

čeni je pri tehtanju livnega lonca odvil pokrov izlivne odprtine. V tem trenutku se je iz odprtine izcedil tekoči aluminij in mu zatekel za čevljev leve noge, vsled česar je utrpel opekline levega gležnja.

Vzrok: neprimeren način dela.

2. Ivan Vinko mat. št. 4406, iz predelave aluminija se je poškodoval 12. septembra 1979. Pri vli-vanju podstavkov za 5 kg aluminijaste hlebčke mu je ob obračanju kokile stisnilo palec desne roke.

3. Ciril Zaj, mat. št. 3756, iz predelave aluminija, se je poškodoval 25. septembra 1979. Pri zamazovanju livnega žleba z kaolinom je stal na kokili pri čemer mu je zdrsnilo. Vsled padca si je poškodoval levo roko. Vzrok: neprimeren način dela.

TOZD GLINICA

1. Štefan Hadler mat. št. 620 iz TOZD glinica — tekoče vzdrževanje, se je poškodoval 14. septembra 1979. Pri predstavljanju prenosnega odra rdeči filtrirnici se je oder prevrnil in udaril ponesrečenega po kolenu desne noge.

Vzrok: neprimeren način dela.

2. Franc Božičko mat. št. 5182 iz TOZD glinica tekoče vzdrževanje, se je poškodoval 29. septembra 1979. Pri vaji NNNP je ob eksploziji zaradi zračnega udara padla šipa iz okvir-

ja v razklopu na hrbet poškodovalca, ki se je v tistem trenutku nahajal pod oknom. Utrpel je lažjo poškodbo hrbta. (vreznine)

TOZD VZDRŽEVANJE

1. Jože Ogrizek mat. št. 2733, iz vzdrževanja — avtomacija, se je poškodoval 2. septembra 1979. Pri tesnjenju kotnega ventila v delavnici mu je kladivo spodrsnilo z nastavka s katerim je tesnil ventil in se je udaril po levi roki.

2. Franc Ciglar mat. št. 2006, iz gradbenega vzdrževanja se je poškodoval 20. septembra 1979. Pri odstranjevanju šamota po remontu kotla v kotlarni mu je iz rok padel večji komada šamota na palec leve noge in mu ga poškodoval.

3. Vlado Gregorec mat. št. 3852, iz elektro vzdrževanja, se je poškodoval 13. septembra 1979. Pri avto-genem varjenju objemke na traho 55 KV je poškodoval pridrževal objemko pri čemer ga je opeklo po kazalcu desne roke.

Vzrok: ni uporabljal zaščitnih rokavic.

4. Anton Ivanuša mat. št. 4234, iz elektro vzdrževanja, se je poškodoval 19. septembra 1979. Pri zamenjavi žarnic v vparilnici je ponesrečencu, ki je pridrževal lestev na tleh padel lužnati tujek v desno oko iz podplata čevljev sodelavca na lestvi. Vzrok: pri delu ni uporabljal zaščitnih očal.

DS SKUPNIH SLUŽB

1. Silva Bednički mat. št. 3897, iz skupnih služb obrata družbene prehrane, se je poškodovala 4. septembra 1979. Ponesrečenka je opravljala kuharska dela. Pri rezanju paprike oziroma pri pripravljanju hrane si je poškodovala prstaneč leve roke.

2. Ana Kurbus mat. št. 3227, iz skupnih služb, zaposlena kot delilka hrane v hali A, se je poškodovala 24. septembra 1979. Ponesrečenka se je peljala s kolesom na delo. Med vožnjo jo je pretesno prehitel motorist ter jo zbil po cestišču. Ponesrečenka je dobila poškodbe po levi strani kolka, kolenu, noge v stopalu in levi roki.

3. Kati Kmetec mat. št. 2587, iz skupnih služb, se je poškodovala 29. septembra 1979. Ponesrečenka je sodelovala pri vajah civilne zaštite. Po končanem alarmu za nevarnost je ponesrečenka nudila prvo pomoč ranjencem ter si pri hoji poškodovala nartni del leve noge.

Jože Gajser mat. št. 5108, iz proizvodnje aluminija — hala A se je poškodoval 30. septembra 1979. Ponesrečeni se je peljal na delo z motornim kolesom z mopedom. Na delu ceste Ptujška gora mu je nenadoma prečkala cesto srna, nakar je prišlo do trčenja.

Ponesrečeni je padel in si poškodoval desno roko v ramenu.

Frančka Zajšek

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem kolektivu TGA Kidričevo za vso denarno in moralno pomoč ob smrti življenjskega tovariša

Franca Meznariča

Prav posebna hvala pevcem in godbi za spremstvo na njegovi zadnji poti, govornikom in darovalcem vencev ter predstavniku sindikata in sodelavcem.

Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Šturmovci, 17. 9. 1979

Neža Marušek

NK Apač

DVE MEDNARODNI TEKMI

Nogometaši Apač so zadnje čase precej aktivni. Zraven prvenstvenih in pokalnih tekem jim uspe, da odigrajo tudi katero prijateljsko mednarodno tekmo. Tako so v Kidričevem gostili ekipo SC Strassa, v kateri nastopajo trije naši nogometaši in sicer Hvalec, Dimc in Godec. Gostje so bili v prvi tekmi veliko boljši in so zasluženje premagali nogometaše Apač.

V povratnem srečanju pa so nogometaši SC Strassa silovito začeli srečanje in hitro dali dva zadetka. Toda čez nekaj časa so se prebudili tudi Apačani in rezultat izenačili, zraven pa imeli še

nekaj lepih priložnosti za zadetek. Tudi drugi del srečanja je imel isti potek dogodkov, toda nekaj minut pred koncem srečanja je nogometašem iz Apač popustila koncentracija in so hitro sprejeli tri zadetke. Za borbenost lahko pohvalimo vse igralce, ki so se zares srčno borili.

Povedati je potrebno, da je bila to nočna tekma, vendar pa reflektorji niso osvetljevali vsega igrišča enako in je bila zato vidljivost slabša.

Po končani tekmi je bil družabni večer, kjer so se dogovorili za še tesnejše sodelovanje.

Danilo Klajnšek

KRIZA IGRE - KRIZA REZULTATA

Nogometaši »Aluminija« so izredno dobro startali v slovenski območni nogometni ligi — vzhod. V prvi tekmi so zanesljivo odpravili ekipo Domžal. Vse tri zadetke na tej tekmi je dosegel Srečko Bek. V drugi tekmi so gostovali v Kamniku, kjer so po težki tekmi premagali borbeno domačino. Strelec zmagovitega zadetka je bil zopet Bek. V naslednji tekmi z Elkom iz Morzija so nogometaši »Aluminija« iztržili samo točko, bili pa so tudi na robu prvega poraza.

Gostovanje v Litiji je prineslo prvo razočaranje. Po napaki obrambe »Aluminija« so domačini dosegli štiri zadetke in si tako priborili zaslužen zmag. Zraven pa so nakautirali škraljance in izsilili veliko kartonov za nogometaše »Aluminija«.

V naslednji tekmi v Kidričevem so nogometaši »Aluminija« v derbiju kola izgubili z verjetno najboljšo ekipo v tej ligi, z ekipo celjskega Kladivarja. Gostje so bili več časa tekme boljši, razen nekaj minut v drugem polčasu, ko so domačini izenačili.

Nato smo bili priča grobosti na igrišču in prav tako obračunavanjem med gledalci. Posledica grobe igre na obeh straneh so bile tudi tri izključitve in veliko rumenih kartonov. Tudi v Ravnah na Koroškem so nogometaši »Aluminija« doživeli poraz. Ves čas tekme so bili enakovredni tekme domačinov, če že ne boljše nasprotnik. Vendar je domačinom zadostovalo samo pet minut, da so dosegli tri zadetke in to po grobih napakah obrambe »Aluminija«.

Kaj hočemo. Dejstvo je tako, da se bomo morali nogometaši »Aluminija« zelo potruditi, če bomo želeli ostati nekje pri vrhu. S tako igro, kot so jo pokazali v zadnjih nekaj kolih si tudi ne zaslužio boljše uvrstitve. Potrebno bo dobro izkoristiti pavzo in začeti na novo. Kajti do konca prvenstva je še daleč in se bo dalo marsikaj še popraviti. To bo pa dosegljivo z dobro načrtovanjem delom in borbenostjo igralcev na igrišču.

Danilo Klajnšek

»ALUMINIJA« izdaja delavski svet Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo — Uredniški odbor sestavljajo: Viktor Markovič — predsednik, Franc Meško — odgovorni urednik, Srdan Mohorič, Djordje Panzalović, Viktorija Petauer, Stane Medik — Fotografije: Stojan Kerbler, dipl. ing. Tehnični urednik Franček Stefanec — Tisk: ZGEP »Pomurski tisk«, TOZD tiskarna, Murska Sobota — Člani kolektiva in upravitelji dobivajo list brezplačno — Rokopisov in slik ne vrčemo.

Oproščeno temeljnega prometnega davka po mnenju Sekretariata za informacije pri IS Slovenije št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1975. Naklada 2700 izvodov.

Na pobočju Boča so se sešli ljubitelji gora na XI. dnevu planincev

Slavnostni govornik je bil Andrej MARINC, član predsedstva CK ZKJ ter nekdanji član gostiteljev, planinskega društva Poljčane. Spregovorila sta tudi pred. plan. zveze Slovenije tov. Tomaž Banovec in Vlado Cvahte, predsednik obč. konf. SZDL slov. Bistrica. Svečanost je vodila Dragica Onič, znana in neumorna planinka, pedagoška delavka iz OŠ Poljčane.

Predsednik plan. društva Poljčane je spregovoril o planinski dejavnosti, gostitelja PD Poljčane ter pozdravil 8000 planincev. Poseben povdarek v svojem govoru je bila hvalnica vsem članom PD Poljčane, ki so s prostovoljnim delom in zagnanostjo s pomočjo delovnih ljudi (organizacij) pripomogli, da so obnovili dom na BOČU.

Na XI. dnevu planincev, ki ga je planinska zveza Slovenije zaupala PD BOČ, je Andrej Marinc v slavnostnem govoru izrekel čestitko ob 50-letnici dela tega društva, ki ga uvrščajo med najaktivnejše planinske organizacije. Posebno zahvalo je izrekel vsem, ki so kakor koli prispevali k osvojitvi EVERESTA, predvsem pa udeležencem te velike zmage.

V svojem govoru je Andrej Marinc posebej povdaruil, da čaka planinske delavce še

Na slovesnosti je govoril tov. Andrej Marinc. Foto: K. Zorec

mного prizadevanj, kajti težnje so, da imamo v Sloveniji 11% ozemlja zavarovanega kot naravni park.

»Planinske in še nekatere druge dejavnosti, delovanja in združenja občanov in delovni

ljudi vse bolj cenimo kod nepogrešljiv člen v prizadevanjih, da izgradimo in če bo treba branimo našo družbo kot globoko humano, demokracično, samoupravno skupnost,« je dejal tov. Andrej Marinc in povdaruil, da za planince letošnja akcija NIČ NAS NE SME PRESENETITI ni le akcija, ampak bo postala stalna del in vsebina našega delovanja.

Na svečanem odru so predstavniki bližnjih in daljnih planinskih društev izročili PD BOČ, praktično darila ter zaželeli mnogo uspehov in medsebojnega sodelovanja. Tudi vreme je bilo naklonjeno, predvsem prijetno in veselo razpoloženje in odlična organizacija je pripomogla k temu, da so bili vsi eni misli, da se bomo vsi radi vračali in obiskovali lepo planinsko pokrajino na BOČU.

Tega srečanja se je udeležilo tudi 15 planincev iz PD Kidričevo, med temi je bilo tudi nekaj mladink ter mladincev. Treba pa je povdaruiti, da v PD Kidričevo nekaj šepa in treba bo te slabosti odpraviti, če bomo hoteli PD Kidričevo razširiti, da bo postalo bolj aktivno kot je bilo.

Konrad Zorec

Kdor čaka, dočaka

Nogomet spada med najbolj priljubljene športe med ljudmi. Tako se za ta šport navdušujejo vse starostne kategorije od najmlajših pa vse do najstarejših. Velikokrat imamo priložnost videti na televiziji ekranih tekme iz domačega prvenstva ali pa mednarodne tekme. Seveda ljubitelji žogabola, kaj hitro opazijo razlike v kvaliteti, takoj vidijo najboljšega igralca, imajo kritične pripombe na račun sodnikov. Okrog našega nogometa (jugoslovanskega in slovenskega) se dvigajo visoki oblaki dima.

V zveznih ligah nenehno zasledimo pisanje o kupljenih igrah, o pristranskem sodniku itd; v slovenskem pač o selekcijskem sistemu, o piramidi, ki se je letos v celoti porušila. In v tej porušeni piramidi so dobili prostor v Slovenski nogometni ligi vzhod, tudi nogometaši »Aluminija«. Zakaj pravim o porušeni? Prvič zato, ker v štirih letih nismo uspeli dobiti niti enega igralca, ki bi obel, razen enega, pa še ta je prišel po protekciji. Ta fant res ni nič kriv, če je napredoval, vendar pa ob močnem očku, lahko marsikaj doseže. Štiri leta se bodo iztekla in nihče ne pride pogledat v bazo, ali imamo igralce, ki bi lahko zaigrali v višjem rangu tekmovalja.

Brez napredovanja in izpadanja pač ne gre. V republiški ligi je igralo pač nekaj ekip zaradi tega se je moralo igrati. Končno so si zamislili novo formulo tekmovalja in v tej je bilo prostora tudi za naš »Aluminija«. Minula so leta, ko se igralo po občinskih ligah. Vseposvodom smo bili tarča posmehovanja, češ saj igrate v isti ligi kot mi in nič več ne prestavljate kot mi. Toda čakanju je moralo biti konec.

S pripravi za prvenstvo smo pričeli že zgodaj. Sredi julija so igralci imeli prvi sestanek in potem začeli s treniranjem. Na treningih je bilo

vedno okrog dvajset igralcev. Po napornih treningih so prišli na vrsto tudi prijateljske tekme. Igralci kot tudi trenerji so se bali, da bodo na prvih tekmah neizkušeni in pa dolga odsotnost tekmovalja v republiški ligi, pustila sledove. Toda bojzani so bile odveč, kajti fantje so že na prvi tekmi zagrizli in visoko premagali ekipo Železničarja, ki nastopa v enotni republiški ligi. Zmagali so kar s 4 : 1. Od igralcev in pa od vodstva Železničarja smo bili deležni samo komplimentov.

Na vrsto je prišlo drugo gostovanje in sicer smo v šmartnem igrali z domačim moštvom. Čeprav smo nastopili oslabiljeni smo zasluženje premagali domačino s 3 : 2. V uvodni tekmi pred svojim občinstvom smo povratno srečanje z mariborskimi Železničarjem izgubili z 4 : 2 in se tako po dveh zmagah spustili na trda tla. To je bilo dobro in že v naslednji tekmi v Slovenskih Konjicah proti Uniorju smo zaigrali zopet dobro, vendar samo v drugem polčasu, kjer smo uspeli rezultat iz 0 : 2 preobrniti na 3 : 2. Na koncu pa je na sceno stopil domači sodnik in dosodil izmišljeno enajstmetrovko za domače, ki so tako rezultat izenačili. Nato smo v Kidričevem remizirali z ekipo šmartnega, rezultat je bil 2 : 2 in v zadnji tekmi pred prvenstvom premagali ekipo Uniorja s 3 : 2.

Iz teh prijateljskih srečanj smo se marsikaj naučili in pridobili prepotrebne izkušnje. Dobili smo na ostrini, kajti v primerjavi z drugimi ekipami igramo neznatno boljše. Mi ne izsiljujemo, ampak želimo nasprotnika nadigrati. Toda nasprotniki pa želijo rezultate tudi na prijateljskih tekmah in igrajo precej ostro, nekateri pa grobo.

V prvi tekmi v SNL-Vzod je Kidričevo igrala ekipa Domžal. Kljub deževnemu vremenu se je na stadionu Aluminija

ja v Kidričevem zbralo več kot 150 gledalcev. Domači igralci so jim »zmrzovanje« na tribuni »poplačali« z borbeno igro. Domačini so povedli z lepim zadetkom Beka, nato pa rezultat preko istega igralca še povečali. Tudi v drugem polčasu so domačini napadali in plod napadalne igre je bil tudi tretji zadetek izredno razpoloženega Beka. Gostje pa so rezultat znižali preko Kovačevića. Torej za začetek je bilo vse dobro.

Veliko prihodnost Aluminija pa predstavljajo kadeti Aluminija, kakor tudi mladinci.

Pri Aluminiju so sklenili, da bodo delali pošteno in da ne bodo »švinglali« igralcev, kakor druge ekipe. In zares se sadi dobroga dela kažejo. Namreč nekaj igralcev kadetov je prestopilo k mladini, od tu pa zopet nekaj k moštvu. Selekcija v samem klubu dobro deluje. Pri tem pa bi rad opozoril, da drugi klubi nastopajo s člani. Torej piramida se je v celoti PORUŠILA oz. se ruši. V Kidričevem si želimo, da bi Aluminij tekmoval v slovenski nogometni ligi, kajti mladi ljudje morajo nekam zahajati.

Poleg TRIM steze in telovadnice, se mladi zbirajo tudi na stadionu Aluminija. In ne samo mladi, tudi drugi ljubitelji nogometa radi prihajajo na stadion, da vidijo dobro igro svojih nogometašev z njihovimi nasprotniki. Ti pa se jim z dobro igro poskušajo odolžiti. Z medsebojnim sodelovanjem tako gledalcev, kot uprave bomo beležili dobre rezultate vseh kategorij Aluminija. Torej tudi v prihodnje boste dobrodošli na stadionu Aluminija. Člani TGA Kidričevo pa imajo še brezplačne sezonske karte, tako da jim ni treba plačati vstopnine. Kajti tudi obisk na stadionu je del rekreacije.

Danilo Klajnšek

Raznoterosti velike Zveze sovjetskih social. republik

● Potovanje po petih republikah Sovjetske zveze — Srednja Azija in Kavkaz, dvojne različnih svetov — v tem potpisu ni ničesar izmišljene-

ga in le malo je odvzetega od dejanskih doživetij

Znašli smo se v muzeju. Vodič Kostja pa je začel mencati, kot da je izgubil samega sebe. Izjavil nam je, da je ta muzej zanj prava neznanka in naj se mi v njem znajdemo, kot se vemo in znamo. Opozoril nas je le na uro in kraj, kjer se bomo dobili po ogledu.

Porazgubili smo se po poslopju in gledali prekrasne umetnine. V muzeju »Puškin« so razstavljeni originali ali kopije najlepših umetnin iz Egipta, Grčije, Italije in z ostalih koncev sveta.

Ni kaj, bilo je obilo umetnin, mi pa smo imeli tako malo časa, da smo mimo njih skorajda bežali. Škoda. Za ogled te zbirke bi potrebovali vsaj nekaj dni, če bi si hoteli eksponate bolje ogledati.

Zvečer, 23. septembra lani, se je končalo moje kratko bivanje v Moskvi. Če bi se mudil tam daljše obdobje, bi dobil o tem lepem vlemestu bogatejše vtise. Sedanjí so bili bežni. Vse se je zvrstilo pred menoj kot na tekočem traku.

Zapustili smo hotel Leningrad, njegovo svojevrstno notranjost, pristrčno gostoljubnost. Beograjski Jugotoursov vodič Sveto Lazović nam je svetoval, naj ne bomo otožni, saj so glavna doživetja tega potovanja po Sovjetski zvezi še pred nami. Odpeljali smo se na letališče Domodedovo, kjer so se nam odprla vrata v Srednjo Azijo.

POLET V REPUBLIKO UZBEKISTAN

Poleg naše skupine je čakala na polet v Sovjetsko socialistično republiko Uzbekistan tudi gruča Američanov iz Washingtona. Bili so to upokoјenci v rožnatih oblekah. Njihova povprečna starost je bila okoli 70 let. »Le kako si upajo te starke in starčki na tako dolgo pot,« sem se spraševal v mislih, ko sem jih gledal? Bili so prešerni volje, ko smo se skupaj rinili proti letališki kontroli. Pred odhodom na letališki avtobus, so nam letališki uslužbenci pobrskali po ročni prtljaji in nas poslali skozi posebno napravo, ki je z rentgenskimi žarki »pretipala«, če se v našem oblačilu ne skriva kaj nepoklicanega.

Letališki avtobus nas je počasi vsrkal vase. Gledal sem ameriške turiste. Utrujeni od potovanja in bremena let, so se pomikali v vozilo. Ena izmed turistk se je spotaknila in padla na obraz tik pred avtobusom. Boleč je bil pogled na ta prizor. Na

srečo se ji ni nič zgodilo in starka se je prešerno smehljala in čebljala o svoji prigodi.

Kakih pet ur smo bili potniki TU-18. Sedel sem blizu letalskih motorjev in ti so dajali od sebe izreden trušč. Skupaj z ameriški turisti smo postali razgibana in vesela skupina. Dolgi polet smo si krajšali celo s petjem. Vmes smo pili mineralno vodo, ki so nam jo občasno prinašale v malih posodah steverdese. Jaz sem je spil skodelico manj kot ostali, ena se mi je razlila po hlačah. »Še dobro, da potujemo v tople kraje, se mi bodo vsaj hlače hitro posušile,« sem si mislil.

In kam nas pravzaprav vodi polet kakih devet tisoč metrov visoko? V republiko Uzbekistan, kjer bomo obiskali stara zgodovinska mesta Samarkand, Buharo in Taškent. Za naše pojme so to skrivnostni kraji, polni presenečenj in doživetij.

Uzbeška ZSSR leži v srednjem delu centralne Azije in obsega 449600 kvadratnih kilometrov. Na območju od Aralskega jezera na severu in do Avganistana na jugu, živi kakih deset milijonov in pol prebivalcev. Glavno mesto republike je Taškent. Tukajšnje območje je puščavsko in obdajajo ga sorazmerno pušča gorovja. Večji severozahodni del zajema Turansko nižino s puščavo Kyzylkum, a manjši jugovzhodni visoko gorovje Tien — shan. Višina tega gora je do 4000 metrov in so pokrite z večnim snegom in ledeniki. Na srečo so tukajšnja jezera in reke bogate z vodo, ki služi namakanju večno žejne puščave zemlje.

V dolinah so številne oaze, ki so zelo goste naseljene. Na kvadratni kilometer pride od 100 do 250 prebivalcev.

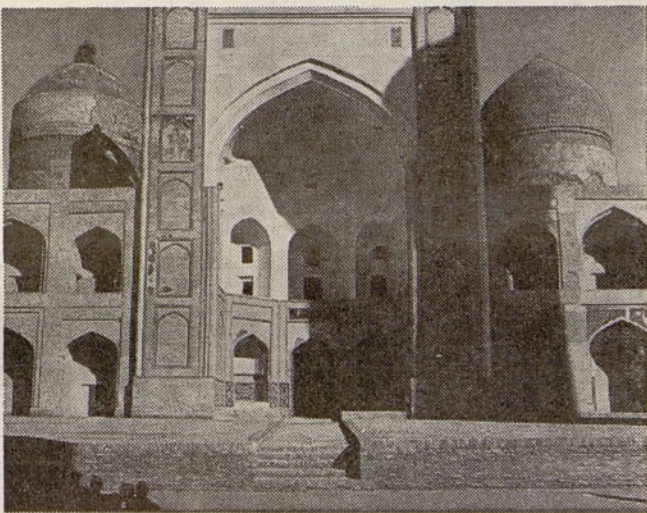
Okoli 62 odstotkov tukajšnjega prebivalstva so Uzbeki, sledijo še Rusi, Kozaki, Karakalpací, Tadžiki, Tataři in drugi.

Uzbekistan je poznan po veliki proizvodnji bombaža. Tukaj pridelajo dve tretjini celotne sovjetske proizvodnje te pomembne rastline za tekstilno industrijo. Velikega pomena za republiko je še vinogradništvo, sadjarstvo, pridelovanje riža in proizvodnja svile. V živiloreji pa prevladuje reja karakul ovac.

SSR Uzbekistan ima bogata ležišča zemeljskega plina, nafte, premoga, kamene soli in drugih naravnih bogastev.

ENO NAJSTAREJŠIH MEST NA NAŠM PLANETU

Letalo nas varno vozi proti Samarkandu. To je eno najstarejših mest na našem planetu, sta nam povedala vodiča Kostja in Sveto. Samarkand je starejši kot Rim in Atene; sodobnik Babilona je. V svoji dolgoletni zgodovini je bil pogosto porušen in prav tolikokrat spet grajen, vedno večji in lepši. Še vedno stojijo tukaj ruševine starega Samarkanda kot neme pričevalci mimo hoda vojske Aleksandra Makedonskega, ki je prišel sem v četrtem stoletju pred našim štetjem. V sedmem stoletju doseže Samarkand arabski val in prinese islam. Leta 1220 pa osvojijo Samarkand bojne trupe Džingiskana.

Samarkand je eno najstarejših mest na svetu, sodobnik Babilona je

Danes je Samarkand središče Samarkandske oblasti. Od Moskve je oddaljen v zračni črti 2900 kilometrov, od Taškenta (glavnega mesta republike) pa je le 337 kilometrov proč. Od Moskve ga deli dvojne časovnih pasov in pet ur letalskega poleta.

To vzhodnjaško mesto leži ob reki Zaravšan. Stari letopisci, zgodovinarji in filozofi so mu dali ime »Biser Vzhoda.«

Številni spomeniki srednjeveške kulture so se ohranili do današnjih dni. To so zlasti čudovite džamije z visokimi minareti, medrese (šole za muslimanske duhovnike) s sinjimi kupolami in mavzoleji legendarnih vojskovodij in državnikov Timurja, Ulugbeka in drugih. Vse te palače in svetišča so okrašena s keramičnimi ploščicami v različnih barvah. Samarkand so tako krasili v 14. stoletju 15. in tudi v 16. Nekatera poslopja so precej poškodovana, toda z

obnovo rešujejo marsikaj in dajejo starim propadajočim palačam nekdanji videz in sijaj.

Posebno mesto med samarkandskimi spomeniki ima astronomski observatorij Ulugbeka, velikega matematika, astronoma in pomembnega državnika iz 15. stoletja.

Pogled iz letala nam je ponujal le zvezde in z drobnimi lučkami osvetljena naselja. Po kramljanju in prepevanju, smo še nekoliko zadremali in že smo zaslišali glas steverdese, ki je velel, naj si zapnemo pasove, ker bomo vsak čas pristali v Samarkandu.

Izstopili smo iz letala v zgodnje, prijetno toplo, jutro. Zaradi dvojnih časovnih pasov, smo naravnali ure, kar za šest ur

nih spominkov. Na enem koncu so jih prodajali za devize, na drugem pa si jih dobil za rublje. To so bili lični izdelki umetne obrti. Posebej so izstopale vezene z narodnimi ornamenti.

Minula je debela ura in pol, ko so nam pritovorili prtljago. Moj kovček se je med premetavanjem na letaliških deloma odprl. Strahoma sem pokukal vanj, če kaj manjka, pa je bilo vse.

S sostanovalcem Tadejem z Jesenic sva odromala v sobo v šesto nadstroje. Skozi okno je že pošteno pripekalo sonce. Šel sem na balkon in se zazrl v sinje nebo. Nikjer ni bilo niti najmanjšega oblaka. V daljavi je bilo pusto skalno pogorje — mešanica sive, črne in rjave barve. Od hotela pa tja do pogorja je bil pas košatega drevja. Le tu in tam je bilo videti hiše, ki so udobno tičale v zavetju dreves.

Bila je nedelja, 24. septembra lani. Dopoldne so nam odmerili za počitek. Legel sem, ker sem bil pošteno zdelan od dolge vožnje. Zaman. Spanec me ni ubogal. Zagrnil sem okna, da bi se skrili pred sončnimi žarki. Ni veliko pomagalo. Zrak je bil suh. Temperatura se je hitro dvignila in je dosegla tega dne 35 stopinj Celzija.

Tadej se je prav tako premetaval po postelji, dokler ni po jeseniško pomodroval: »Zdejle mi je pa tga zadost, ti veš, vn grem, a greš tud ti?« Rečeno, storjeno in že nas je šest stalo pred hotelom. Odločili smo se, da bomo pričeli kar brez vodiča odkrivati skrivnosti orijenta. Šli smo v desno in se znašli v pravcem središču prvobitnosti tukajšnjih krajev.

Noge so nam drobile po pesku, ki ga prinaša veter iz puščave. Hodili smo po vegastem pločniku ob asfalterani cesti, kjer so vozili tovornjaki. Kljub nedelji je bil tukaj delavni dan. Ob cesti so rasele vrtnice in naokoli je bilo polno vojakov, do pasu golih, zagorelih, z neke vrste tropskimi klobuki na glavah. Okopavali so vrtnice, sadili cvetje v suho, nerodovitno zemljo. Ob vseh pločnikih tod naokoli so speljani betonski kanali. Po njih kroži voda, ki pronica v zemljo skozi manjše odprtne kanale. Tako dobivajo rože in drevesa dovolj vlage, da lahko kljubujejo vročemu soncu. Poleg vrtnic so skoraj povsod drevedri, ki dajejo prijetno senco.

(Dalje prihodnjič)

Športni dan v Kidričevem

Na osnovni šoli »Boris Kidrič« iz Kidričevega so izvedli svoj prvi športni dan v novem šolskem letu. Učenci in učence od tretjega razreda naprej so se pomerili v krosu. Po izredno lepo pripravljeni stezi za kros smo bili priča izredno lepim bojem mladih tekmovalcev. Vsi nastopajoči so se potegovali za šest priznanj. Namreč šest prvouvrščenih tekmovalcev je dobilo diplome.

REZULTATI:

3-4 razred deklice

1. mesto Kores Darja
4 : 08,6
2. mesto Zlatka Vajsbaheer
4 : 10,9
3. mesto Fleur Tkalčič
4 : 23,2
4. mesto Marija Potočnik
4 : 24,6

5-6 razred deklice

1. mesto Irena Krajnc
3 : 48,3
2. mesto Simona Intihar
3 : 54,4
3. mesto Albina Zobič
3 : 55,9
4. mesto Irena Kores
3 : 58,5

7-8 razred deklice

1. mesto Vesna Teodorovič
3 : 35,7
2. mesto Majda Bauman
3 : 44,2
3. mesto Martina Korpar
3 : 57,9
4. mesto Ksenija Malinger
3 : 58,8

3-4 razred dečki

1. mesto Vojko Svenšek
3 : 48,7
2. mesto Intihar Roman
3 : 51,3
3. mesto Zvonko Rozman
3 : 54,0
4. mesto Bojan Svenšek
3 : 54,8

5-6 razred dečki

1. mesto Toni Artenjak
3 : 42,3
2. mesto Jože Klanjšek
3 : 44,2
3. mesto Zoran Strel
3 : 45,5
4. mesto Samo Vrabič
3 : 48,8

7-8 razred dečki

1. mesto Danilo Ivančič
3 : 18,1
2. mesto Miran Perič
3 : 18,2
3. mesto Branko Krošl
3 : 20,5
4. mesto Andrej Tumpaj
3 : 25,6

Po končanih tekmah so se v eksibicijskem srečanju pomerili tovariši in učenci. Da ne bi prišlo do razburjanj med učenci, so tovariši pogledali skozi prste in dovolili da se je tekma končala z neodločenim izidom. Pri košarki pa so bili preprečljivo boljši tovariši. Tako so učenci in učitelji zelo lepo zaključili svoj prvi športni dan v novem šolskem letu.

Danilo Klajnšek

	POGORJE V AZIJI	EGIP. BOG VETROV IN ZRAKA	MESTO V SLAVONIJI	REKA V SV. SIBIRIJI	DUŠIK	ŠAMPI- ONI		PRISTINA	MEDNAROD. FOND OŽEN ZA POMOČ OTROKOM	PRIVRŽEC PIRONIZMA	PRITOK IRTISA V SZ	PARK
GL. MESTO KUBE							JUG. FIZIK (MIHAJLO)					
							TRINITRO- TOLUOL					
ODPOREN PROTI BOLEZNIM					GREGOR							
					ZNANI TUJ ANSAMBL							
LAHKO INDIJAN. OBUVALO								CVETLICA				
								ARABSKI ŽREBEC				
POZ. ELEKTRO- DA						LUKA V ZVEZ. DRŽAV WASHINGTON						
						VNETJE POPKA						
LUKSEM- BURG		ALKOHOL. PIJAČA					POLT				NEHČIJA	
		OTOČJE NA FILIPINIH					KNJIGA ZEMLJEVI- DOV				OSNUTEK	
RAZKOŠNO STANO- VANJE								MEDNAROD. SMUČ. ZVEZA				ČAŠČENJE SVETIH PODOB
								EV. 605P SKUPNOST				
STAROSLOV. POL- GLASNIK				VRSTA IZPUŠČATEV				SMUČI				
				RAČUNA- LO				NALEPKA				
ALUMINIJ			SREDSTVO PROTI BOLEČINAM									
	RIMSKA 1		NAVLAKA							KOBALT		
	SLUGA		RADIOAKT. ŽAREK							BALADI SORODNA PESEM		
REMS					IZVRŠNI SVET			DRŽAVA V AZIJI				
					TROPSKA RASTLINA			ORANJE				
LEPAK							ORGAN VIDA					KISIK
							GOLA ŽENSKA					
MIT. DVOJČKA											LITER	
											SOL CIANO- VE KISLINE	
VOKAL		MESTO V ETIOPIJI						ŠAPA				
		STARA LJUBLJANA						EGIPČAN. BOG SONCA				
PADAVINA				JOUL		TRD KAMEN						
				DEL TELESA		IRSKA PEVKA						
REKA V ROMUNIJI									RUSKI VLADAR			
	TALISOVA BREZALK. PIJAČA				SRBSKO M. IME				LJUBK. Ž. IME			
	100 m ²				16. IN 21. ČRKA				GRŠ. ČRKA			
VETRNIKA								RADIJ		VZKLIK		
								KALIJ		SO- GLASNIK		
IZSTRELEK							BREZ- ALKOHOL. PIJAČA					

Anagramni stavki

Na katero goro je plezal
CVARG TINE?

Katero žival je videla
LINA PATO v živalskem
vrtu?

ČILIM, RAČAK, VASIČ
so čudna imena, vendar so
nastopali na Mediteran-
skih igrah.
Kdo so to?

RAMPA je najboljši slo-
venski šahist, TEROR pa
filipinski. Je to res?

Črke v velikih pisanih
besedah skombinirajte ta-

ko, da boste dobili odgo-
vor na postavljeno vpra-
šanje.

Aleksander Podkrižnik,
dipl. oec